Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 244 (4642).
27 ОКТЯБРЬ 1981 й.
СЕШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Коммунистик қурилишнинг олдинги сафида бораётган Қизил байроқли коллективларга, беш йиллик гвардиячиларига шон-шарафлар!

(КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ЧАҚИРИҚЛАРИДАН).

Шаҳар индустрияси рапорти

ЎН ОЙЛИК ПЛАН ТАЙЁР!

БУГУН

Ўзбекистон пойтахти саноат корхоналарининг коллективлари маҳсулот реализация қилиш ва кўпгина муҳим халқ хўжалиги буюмларини ишлаб чиқариш бўйича ўн ойлик давлат планини адо этдилар.

Индустрия ходимларининг бу меҳнат зафари — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 64 йиллигини муносиб кутиб олиш, ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йили планларининг муддатидан илгари бажариш учун кенг қулоч ёйган социалистик мусобақанинг самарасидир.

Собир Раҳимов, Ҳамза, Октябрь, Киров, Акмал Икромов ва бошқа районларнинг меҳнат коллективлари октябрдаёқ социалистик мусобақасида юксак натижаларга эришдилар. Ана шу районлар шаҳарда биринчилардан бўлиб шу йилнинг январь-октябрь ойлари топшириғи муддатидан илгари адо этилганлиги ҳақида рапорт бердилар.

Ой охирига қадар тошкентликлар планга қўшимча равишда миллион сўмлик халқ хўжалиги буюмларини ишлаб чиқарадилар.

ПАХТАЗОР — ЖАСОРАТ МАЙДОНИ

УЛУҒ ОКТЯБРЬ ШАРАФИГА

ТОШКЕНТЛИКЛАР «ОҚ ОЛТИН» ДАЛАЛАРИДА

Муносиб армуғон билан

ЖИЗЗАХ ОБЛАСТИ, МИРЗАЧЎЛ РАЙОНИ (Телефон орқали). Бу районнинг қатор хўжаликларида меҳнат қилаётган Тошкентдаги Низомий номли педагогика институтининг кўп минг кишилик коллективи пахтакорларнинг оғирини енгил қилишмоқда.

Институт комсомол комитетининг секретари Моҳира Қосимова дала майдонларида олиб борилаётган катта шижоат ишлари ҳақида қуйидагиларни мамнунлик билан гапириб берди:

— Институтимиз ёшлари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг шонли байрамини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишга тараддуд кўрмоқдалар. Уларнинг бирдан-бир мақсади пахтакорлар етиштирган мўл ҳосилни бир мисқолигача қолдирмасдан ўз вақтида йиғиб-териб олишдир.

Олий ўқув юртининг индустриал педагогика факультети ёшларидан 26 киши пахта теримининг дастлабки кунларида ана шу райондаги «Советская Россия» совхозига йўл олишган эди. Улар «зангори кема»ларни абжирлик билан бошқариб, механизаторларга яқиндан ёрдам бердилар. Шу кунгача студентларимиз 47 тонна пахтани машинада теришди. Бу рақам яқин кунлар ичида янада салмоқли бўлади.

Энг асосий куч 4 минг 400 дан ортиқ студент Мирзачўл районининг «Советская Россия», «Ўзбекистон», «Тошкент» совхозларида меҳнат қилишмоқда.

Илғор студентларимиздан тарих факультети 4-курс студенти Н. Аннаева, 5-курс студенти Ч. Умиров, рус-татар филологияси факультети студенти Е. Ашимова, математика факультети 3-курс студенти М. Мирзаахмедова, ўзбек-қозоқ филологияси факультети студенти М. Тонготаров, табиат-география факультети студенти Насиба Бойманова, мактабгача тарбия факультети 1-курс студенти Инобат Умидиллаева, деффектология факультети студенти Алена Доронина ва бошқалар 80—100 килограммдан пахта теришга эришмоқдалар.

Институтимиз коллективи ҳашарга чиқилган кундан бошлаб ҳаммаси бўлиб 2743 тонна пахта теришга эришди. Улуғ Октябрь байрамигача терган пахтамиз 5 минг тоннага етказилади. Факультетлар ўртасида ташкил этилган социалистик мусобақада тарих, математика, физика факультетларининг студентлари пешқадамликни қўлга киритдилар.

«ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИГА

26 ОКТЯБРЬ ЭРТАЛАБГАЧА РЕСПУБЛИКА БЎЙИЧА 4 МИЛЛИОН 805 МИНГ 393 ТОННА «ОҚ ОЛТИН» ТАЙЁРЛАНДИ. АНА ШУНИНГ 2 МИЛЛИОН 984 МИНГ 946 ТОННАСИ МАШИНАЛАР БУНКЕРИДАН БЎШАТИЛДИ. КУНЛИК ЎСИШ ПЛАНГА НИСБАТАН 1,33 ПРОЦЕНТНИ ЁКИ 77 МИНГ 801 ТОННАНИ ТАШКИЛ ЭТДИ. ШУ КУНИ АГРЕГАТЛАР БУНКЕРИДАН 60.332 ТОННА ДУРДОНА БЎШАТИЛДИ. МАВСУМ БОШИДАН БУЁН 274.349 ТОННА, ШУ ЖУМЛАДАН БИР КУНДА 6.099 ТОННА ИНГИЧКА ТОЛАЛИ ПАХТА ТАЙЁРЛАНДИ. ПАХТА ТАЙЁРЛАШ ТОПШИРИҒИ РЕСПУБЛИКАМИЗ БЎЙИЧА 82,28 ПРОЦЕНТ АДО ЭТИЛДИ.

Пахта тайёрлаш планини мавсум бошидан бери Тошкент области 108,75, Бухоро области 97,00, Жиззах области 96,39, Сирдарё области 92,75, Қашқадарё области 89,10, Наманган области 82,30, Фарғона области 79,94, Сурхондарё области 79,37, Хоразм области 78,27, Андижон области 70,21, ҚҚАССР 68,00 ва Самарқанд области 64,82 процент бажарди.

Хирмон юксалмоқда

Шу кунларда пойтахт области пахта далаларида шаҳардан чиққан ҳашарчилар пахтакорларга яқиндан ёрдам беришмоқда. Айниқса, Тошкент областининг Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхози аъзолари ҳашарчилар меҳнатидан ниҳоятда хурсанд бўлишаётир. Бу ерда «Уздорресторан» трестига қарашли Тошкент хўжалик ҳисобидаги вагон-ресторанлар корхонаси ишчи ва хизматчилари меҳнат қилишиб, кунига ҳар бири 120—150 килограммдан кўрак теришяпти. Теримда корхонанинг Собит Умматов, Мухтор Муҳамедов, Турсун Рустамов, Акмал Шокиров ва бошқа ходимлари кўпчиликка ўрнак бўлишаётир.

— Корхона ишчилари бир неча ташкилотларнинг ўзаро мусобақасида актив қанашиб, хўжаликнинг Қизил байроғи билан тақдирланди, — дейди колхознинг бригада бошлиғи, Ленин ордени кавалери Пўлат ака Тошхўжаев. — Улар иш суръатини бўшаштирмай, байроқни қўлдан бермай келишмоқда. Колхозда деворий газета ва жанговар варақалар доимий чиқарилиб, ҳашарчилар меҳнатини тўхтовсиз ёритиб турибди. Ҳали далаларда ҳосил мўл. Ҳашарчиларнинг мақсади пахтазордаги «оқ олтин»нинг бир граммини ҳам нес-нобуд қилмай териб олишдир.

Т. ЎЗГЕНОВ.

ЯГОНА МАҚСАД

Шу кунларда И. Охунбобоев номидаги республика медицина билим юртининг студентлари долзарб палла — пахта йиғим-теримида фаол иштирок этишиб, республикамизнинг салкам 6 миллион тонналик «оқ олтин» хирмонига ўзларининг муносиб улушларини қўшишмоқда. Теримга билим юртининг 1600 нафардан ортиқ студент-ёшлари сафарбар қилинган.

Серғайрат студентлар Жиззах областининг Октябрь районидаги Собир Раҳимов номли совхоз далаларида жавлон уришмоқда. Ҳар бир кишига кунига ўрта ҳисобда 45—50 килограммдан «оқ олтин» тўғри келмоқда.

— Студентларимиз ёрдами туфайли, — дейди билим юрти пахта штабининг бошлиғи М. Н. Латипова, — С. Раҳимов номидаги совхоз давлатга пахта топшириш планини муддатидан 15 кун илгари бажаришга муваффақ бўлди. Бригадаларга бўлиниб меҳнат қилиш, бригадалараро социалистик мусобақанинг яхши ташкил этилганлиги натижасида студентларимиз меҳнати самарали бўлмоқда. Илғор теримчилар ҳар беш кунда қимматли совғалар, пул мукофотлари билан тақдирланади. Ёшларимиз ягона мақсад билан тер тўкишмоқда. Бу ҳам бўлса, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 64 йиллик юбилейини катта муваффақиятлар билан кутиб олиш, она-Ватаннинг улкан хирмонига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшишдир.

Бизнинг ҳам бурчимиздир

(ФОТОРЕПОРТАЖ)

Бу йилги ҳосил учун кураш осон бўлаётгани йўқ. Пахтакорларга шаҳарликлар — ишчи ва хизматчилар, студентлар, ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчилари ёрдамга келмоқдалар. Улар давлатга пахта сотиш планларининг бажарилишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

— Бизнинг комсомол-ёшлар бригадамиз «Средазэлектроаппарат» бирлашмаси ишчи ва хизматчиларидан ташкил топган, — дейди бригада раҳбари, ёш коммунист Татьяна Григорьевна Полешчук. — Биз Бекобод районидаги «Авангард» совхози пахтакорларига ёрдам беряпмиз. Бир кунда хирмонга ўрта ҳисобда уч тонна пахта териб топширяпмиз. Ҳар куни эрталабки линейкада, «Чақмоқ»нинг навбатдаги сонида аввалги куни теримда ўрнак бўлганлар маълум қилинади.

Деворий газета редколлегиясининг аъзоси, цех комсомол ташкилотининг ўринбосари Зулҳумор Тўймазова «Чақмоқ»нинг навбатдаги сонини бизга кўрсатади. Унда ишчилардан Шуҳрат Боқижонов ва Неъмат Қаюмов, инженер-конструктор Юрий Борисович Евсеев ва Андрей Черниковнинг теримда яхши меҳнат қилишаётганликлари хабар қилинади. Мусобақада ҳам ана шулар пешқадамлик қилишмоқда.

Ёшлар катталардан ортда қолмасликка ҳаракат қилишяпти. Мана «Электроаппарат» заводи техника назорати бўлимининг контролёри Оля Косова чаноқлардаги момиқни чаққонлик билан териб олмоқда. Унинг ёнида 34-шаҳар ҳунар-техника билим юртини тугаллаб, бирга заводга келган дугоналари пахта теришяпти. Кўникма бўлмагач қийин. Шунинг учун слесарь-йиғувчи

Мавлуда Султонова Оляга ёрдамга ошиқади. Машаққат билан етиштирилган ҳосилнинг бир чаноғи ҳам қолиб кетмаслиги керак. Шу кунларда пахтакорларнинг ҳам, шаҳарликларнинг ҳам фикру хаёли ҳосилни иложи борича тезроқ териб олишга қаратилган. Тушга бориб, хирмонда теримчилар саф тортади, пахта хирмони кўкка бўй чўзади. «Чақмоқ» навбатдаги рекордлар ҳақида хабар беради.

Кечқурун йигит ва қизлар Тошкентнинг «Пахтакорлар» вокаль-чолғу ансамблининг артистлари билан учрашадилар.

Б. РЯЗАНЦЕВ.

СУРАТЛАРДА: «Средазэлектроаппарат» бирлашмасининг ишчи ва хизматчилари «Авангард» совхози далаларида; хирмонда пахта топшириш пайти; чевар теримчилардан бири, цех комсомол ташкилотининг секретари ўринбосари Зулхумор Тўймазова.

Автор фотолари.

Мададкор бўлишяпти

Шаҳримиздаги 1-троллейбус депосининг ҳашарчилар бригадаси ҳозир Бекобод районидаги Ленин номли колхоз пахтазорларида меҳнат қилишяпти. Ҳашарчилар сафида ҳайдовчилар ва слесарлар, инженер-техник ходимлар бор. Уларнинг ҳар бири кунига 50 килограммга етказиб пахта теришяпти. Айниқса, комсомол-ёшлар ғайрат кўрсатишяпти.

Транспортчилар Янгийўл районидаги Калинин номли колхознинг «оқ олтин» соҳибкорларига ҳам ҳосилни териб олишда мададкор бўлишмоқда. Шаҳарликлар бу ерга бир кунлик теримга чиқишяпти. Пахта теримида нормаловчи инженер Р. Цой, цех бошлиғи Б. Жумаев, депо партия ташкилоти секретари Х. Камолов ҳам фаол қатнашмоқдалар.

ЙИЛЛИК ПЛАН — МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

МЕҲНАТ МУВАФФАҚИЯТ ГАРОВИ

Ишлаб чиқариш пешқадамлари слётидан репортаж

Соф ҳаво, духовой оркестрнинг янгроқ садолари остида кишилар темир йўлчилар Маданият саройининг катта залига кириб келишди. Зал байрамлардагидек безатилган. Кишиларнинг юзларида ҳам байрам табассуми. Улар бир-бирларини табриклашиб, муборакбод этишмоқда. Чунки бугун бўлаётган пойтахтимиздаги Ленин райони ишлаб чиқариш илғорларининг слётига Фрунзе районининг вакиллари ҳам келишган. Бу ерга улар ҳамкорликда ўнинчи беш йилликнинг биринчи йили учинчи квартали социалистик мусобақасига якун чиқариш ниятида келишган.

Мана «еттилар ташаббуси»нинг ташаббускорларидан тўқимачи Евгения Губина ва электрон техника заводининг созловчиси Анвар Умаровлар бир-бирларини самимий табриклашди. Уларнинг ўзаро сўзлашадиган гаплари кўп. Ҳар иккаласи ҳам бир беш йилликда икки беш йиллик планини бажариш бўйича социалистик мажбурият олган. Улар ўз сўзларининг устидан чиқишмоқда. Бир неча ойдан буён улар 1982 йил ҳисобига маҳсулот тайёрлашяпти. Масалан, Евгения Александровна вақтдан роппа-роса бир йил олдинда бормоқда. Бу ҳаракатчан аёл 19 ўрнига 48 янги дастгоҳга хизмат кўрсатяпти. Анвар ҳам кўп станокчи ҳисобланади. Унинг касби ўта ҳушёрлик ва аниқликни талаб қилади. Бу ҳунарни у мукаммал эгаллаб олган...

Ленин район партия комитетининг биринчи секретари Ю. А. Чурсин залдаги йиллик планни бажарган, ёки йиллик планни бажарганлиги ҳақида Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 64 йиллиги байрами арафасида ғалаба рапорти топширмоқчи бўлган ишлаб чиқариш илғорларини самимий табриклади. Дарҳақиқат шу кишиларнинг фидокорона меҳнатлари туфайли ишлаб чиқаришда деярли ҳар куни рекордлар яратилмоқда.

Юрий Андреевич ўз нутқида саноат, транспорт, қурилиш ва алоқа меҳнат коллективларининг тўққиз ойлик фаолиятларини чуқур таҳлил қилди. Жумладан, район саноати ўтган йилнинг шу даврига таққослаганда ишлаб чиқариш ҳажмини анчага оширди, барча техник-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича план ошириб бажарилди. Давлат Сифат белгиси билан тайёрланаётган маҳсулотлар кўпайди. Район меҳнаткашлари КПСС XXVI съезди томонидан кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқаришни ўстириш ва хилларини кўпайтириш бўйича қўйилган вазифани муваффақиятли ҳаётга татбиқ қилишмоқда.

Фрунзелик меҳнаткашларнинг ҳисобида ҳам талайгина муваффақиятлар бор. Бу ҳақда слётда Фрунзе район партия комитетининг секретари Т. И. Искандаров гапириб ўтди. У айниқса районни ободонлаштириш, меҳнаткашларнинг турмуш шароити тобора яхшиланиб бораётганлиги ҳақида тўлқинланиб гапирди. Масалан, тўқимачилик комбинати ёнидаги массивда жуда кўп янги квартиралар қурилди. Бу массивларда ҳозир мактаб, болалар боғчалари, магазинлар ишлаб турибди... Саперная кўчаси реконструкция қилинмоқда. Бу кўча яқин орада Ленин бульварига келиб туташади ва шаҳардаги энг чиройли кўчалардан бири бўлиб қолади. Пирик Бошлиқ массивини қуришга киришилди...

Слётда жуда кўп ишлаб чиқариш илғорлари сўзга чиқишди. Улар ўзлари ва ўртоқлари амалга ошираётган ишлар, коллективларининг муваффақиятлари ҳақида сўзладилар. Суҳбат чоғида йиллик планни муддатидан олдин бажарилишига ёрдам берадиган резервларни кидириб топиш ва жорий қилиш ҳақида жиддий гап борди.

Социалистик мусобақада ғолиб деб тан олинган Ленин районининг меҳнаткашларига кўчма Қизил байроқ топшириш дақиқалари ниҳоятда ҳаяжонли бўлди. Мана байроқни қабул қилиш учун «Ташхимсельмаш» заводининг вакиллари президиумдан чиқишди. Меҳнат ғалабасини қўлга киритиш машинасозларга осон бўлмади. Бундан бир йил аввал завод қийин аҳволда эди. «ОВХ — 28» янги чанглатгич-пуркагични ўзлаштириш ниҳоятда қийин бўлди.

Ҳозир бу мураккаб техника деҳқонларга хизмат кўрсатмоқда.

Саҳнага мускулдор ёш йигитлар кўтарилишди. Улар «Казахтрансстехмонтаж» 44-корхонасининг ходимлари эди. Улар жуда кўп турар жой биноларини, вокзал ва аэропортларни қуриб фойдаланишга топширишди. Ҳар бир объектда ижодий ташаббус билан меҳнат қилишди. Фақат шу йилнинг ўтган даври мобайнида улар томонидан иқтисодий самараси 76 минг сўмга тенг бўлган 11 рационализаторлик таклифи жорий этилди.

Слётда марказлашган усулда юк ташиш трести 1-автотранспорт корхонасининг автомобилчилари ва «Таштеплопроект»нинг Тошкент филиалининг лойиҳаловчиларига ҳам кўчма Қизил байроқ топширилди.

Социалистик мусобақа якунларига кўра учинчи кварталда биринчи ўрин Ленин районининг меҳнаткашларига берилди. «Бизнинг муваффақиятларимизда, деди Юрий Андреевич Чурсин, фрунзелик меҳнаткашларнинг ҳиссалари бор. Чунки биз улар билан бир неча йилдан буён мусобақалашиб, ишлаб чиқариш ва хўжалик юритиш бўйича бир-биримизни бойитиб келмоқдамиз. Бу эса ҳар икки район меҳнаткашларига катта фойда бермоқда».

Ишлаб чиқариш илғорларининг слёти — бу байрам демакдир. Бу байрамда фақат илғорларгина муборакбод қилинмайди. Балки камчиликлар, ҳал қилинмаган муаммолар ҳақида гапириб ўтилади. Мусобақадош районларда бундай муаммолар анча бор. Шу ўринда, Фрунзе районида ҳар бир ишчи ҳисобига товар маҳсулоти ишлаб чиқариш агар ўтган йилги даражада сақланиб қолганда тўққиз ой мобайнида саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришнинг ўсиши 3,9 процентни эмас, 6,2 процентни ташкил қилган бўлишини эслатиб ўтиш кифоя. Бу рақамларнинг ўртасида жуда катта фарқ бор.

Ишлаб чиқариш илғорлари слётдан янада яхшироқ ишлаш, янада унумли меҳнат қилиш иштиёқи билан ўз коллективларига жўнаб кетишди.

В. ЛАПИНА.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

● КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев 26 октябрь куни Кремлда Ғарбий Германиядаги «Шпигель» журналининг ношири Р. Аугштайнни, журналнинг бош редактори И. К. Энгелни ва редакция чет эл бўлимининг мудири Д. Вильтни қабул қилиб, улар билан суҳбатлашди, суҳбат дўстона вазиятда ўтди.

● СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг таклифига биноан Яман Араб Республикасининг Президенти Али Абдалла Солиҳ расмий дўстона визит билан 26 октябрь куни Москвага келди.

● Чехословакия журналистлари союзи делегацияси Тошкентга келди. Делегация Халқаро журналистлар ташкилотининг Москвада бўлиб ўтган IX конгресси ишида қатнашган эди.

Меҳмонлар Ўзбекистон Журналистлар союзининг фаолияти билан танишдилар, Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида бўлдилар, республика пойтахтининг диққатга сазовор жойлари ва янги қурилишларини кўздан кечирдилар. Делегация Тошкентнинг турли маданий-оқартув муассасаларида бўлади, Самарқандга боради.

● Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Фан ва техника соҳасида Ўзбекистон ССР Беруний номидаги Давлат мукофотларини бериш тўғрисида» ҳамда «Адабиёт, санъат ва архитектура соҳасида Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотларини бериш тўғрисида» қарорлари эълон қилинган.

ШАРҲЧИ САТРЛАРИ

Грецияда ўзгаришлар даври

Греция парламентига сайлов демократик кучларнинг катта ғалабаси билан якунланди. Мамлакатда оппозициядаги энг катта партия — Умумгреция социалистик ҳаракат партияси кейинги етти йил мобайнида «янги демократия» деган дабдабали ном остида ҳокимият тепасида турган ўнг партияга қақшатғич зарба берди. Умумгреция социалистик ҳаракат партияси овозларнинг 48 процентини олиб, янги парламент составидаги 300 ўриндан 172 ўринга эга бўлди. Греция Коммунистик партияси ҳам ўз мавқеини мустаҳкамлади. Сайловчиларнинг қарийб 11 проценти Коммунистик партия учун овоз берди. Сайлов системасининг коммунистлар учун ноқулай бўлишига қарамай, улар парламентда илгари 11 ўринга эга бўлган бўлсалар, эндиликда 13 ўринни эгалладилар. Греция Компартияси халқ оммаси ўртасидаги мавқеини сезиларли даражада кучайтирди. Унинг сиёсий кучи овоз бериш натижаларига қараганда анча катта.

Реакциянинг таянчи — «Янги демократия» партияси овозларнинг борйўғи 36 процентини олиб, парламентда 115 депутатга эга бўлади.

Греция халқи ўнгларнинг халққа қарши ички сиёсати ва Атлантика блокига тарафдорликдан иборат ташқи сиёсатига ишончсизлик билдирди. Грециянинг оғир иқтисодий аҳволи ҳам сайловларнинг якунларига шубҳасиз таъсир қилди. Греция «Умумий бозор»га қўшилганлиги туфайли иқтисодий танглик, пулнинг қадрсизланиши кучайди, ишсизлар кўпайди, меҳнаткашларнинг турмуш даражаси пасайиб кетди.

Мамлакат демократик кучларининг катта ғалабага эришганлиги грек халқининг кўп йиллар давомида ўнгларга қарши миллий мустақиллик учун олиб борган курашининг натижасидир. Бу ғалаба янги вазиятни, мамлакатнинг демократик ўзгартишларга олиб борадиган йўлга ўтиши учун шарт-шароит вужудга келтирди.

Греция Компартияси сайловдан кейин миллий мустақиллик, социал тараққиётни мустаҳкамлаш йўлидан борадиган ҳукуматни тўла масъулиятни сезган ҳолда қўллаб-қувватлашга тайёр эканлигини билдирди.

Умумгреция социалистик ҳаракатининг раҳбарлари сайловолди кампанияси вақтида, гарчи изчиллик билан бўлмасада НАТО ва «Умумий бозор»ни танқид қилдилар. Социалистик ҳаракат раҳбари ҳозирги бош министр А. Папандреу сайлов ўтгандан кейин сўзлаган нутқида Американинг Грециядаги ҳарбий базалари ёпилиши керак, чунки бу базаларда бўлган ядро қуроли Грециянинг яшаши учун хавф туғдиради, деб айтди. У, шунингдек, Грециянинг бетарафлигига эришиш ва объектив имкониятлар доирасида демократик ислоҳотлар ўтказиш ниятида эканлигини таъкидлади. А. Папандреу партиясининг ғалабаси Вашингтонни ташвишга солиб қўйди. Вашингтондагилар Грециянинг НАТОдан чиқиши ва Греция территориясидаги ҳарбий базалар тугатилишидан хавфсирамоқдалар. Иш АҚШнинг Афинага кўпол тазйиқ қилишигача бориб етди. АҚШ мудофаа министри К. Уайнбергер Грецияда НАТОдан чиқишга қарши «етарли даражада кучли ҳаракат» пайдо бўлиши мумкин, деб шаъма қилди. «Нью-Йорк таймс» газетаси эса 1967 йилда «қора полковниклар» режими ҳокимият тепасига олиб чиқиб қўйилганидек, ҳарбий тўнтариш бўлиши мумкин, деб очиқдан-очиқ таҳдид қилди.

Грецияда бундан буёнги сиёсий вазият мураккаб бўлади. Реакция ва империалистлар Греция муҳтож бўлган ўзгаришларни йўққа чиқаришга ёки чеклаб қўйишга уринадилар. Аммо, ГКП Марказий Комитети Сиёсий бюроси ўз баёнотида таъкидлаб ўтганидек, халқлар оммасининг, ўзгаришлар сиёсатини қўллаб-қувватловчи ҳамма кишиларнинг бирлиги ва кураши ўнг кучларнинг қаршилигини енгишга қодирдир.

А. АБЛАМОВ,
ТАСС шарҳловчиси.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

СЎЗ—ҚУРИЛИШ РАҲБАРЛАРИГА

ЮКСАК МАСЪУЛИЯТ ҲИССИ

«Янги беш йиллик қурувчилар учун жиддий имтиҳон бўлади. Маҳсулотнинг энг кўп ўсишини таъминлашга, танг жойларини тугатишга қодир бўлган корхоналарни тезроқ қуриб битказиш, ишга тушириш учун кучларни ҳар томонлама жамлаш шу беш йилликка хос хусусиятдир. Биз ҳозирдаёқ шу йўлдан бормоқдамиз ва унга сўзсиз амал қилиш керак».

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг раиси ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС XXVI съезди минбаридан туриб айтган бу сўзлар биз қурувчилар учун улкан иш программаси, ишлаб чиқаришда асосий дастурламал бўлиб хизмат қилмоқда. Съезд томонидан кўп минг сонли бинокорлар армияси зиммасига қўйилган бу муҳим режаларни муваффақиятли амалга оширишда Тошкент қурилиш Бош Бошқармасига қарашли бизнинг 153-қурилиш трести бунёдкорлари ҳам катта ютуқларни қўлга киритишмоқда. Республика пойтахтида уй-жойлар, мактаблар ва маданий-маиший объектлар қуришга сафарбар этилган трестимиз коллективи шу йилнинг тўққиз ойлик бош пудрат ва ўз кучлари ҳисобига иш бажариш топшириқларини ошириб адо этди. Шу давр мобайнида бош пудрат бўйича салкам 14 миллион сўмлик ва ўз кучларимиз ҳисобига 7,5 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга оширдик. Ўз кучимиз ҳисобига иш бажариш топшириғи 102 процентга бажарилди. Трестимизнинг ишлаб чиқариш қувватлари ҳам йил сайин ошиб боряпти. Масалан, бош пудрат бўйича иш бажариш ҳажмининг ўсиши ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 110 процентни ташкил этди. Ўз кучларимиз ҳисобига бажариладиган иш салмоғи эса ўтган йилнинг шу даврига қараганда 113,9 процентга ўсди.

Трест базасидаги темир-бетон заводлари 13,464 минг сўмлик маҳсулот реализация қилишга муваффақ бўлди. Бунда маҳсулот ҳажмининг ўтган йилдагига қараганда ўсиши 136,6 процентни ташкил этди.

Ўтган давр ичида трестимиз қурувчилари томонидан кўплаб уй-жойлар ва мактаблар, болалар муассасалари қурилиб фойдаланишга топширилди. Масалан, 39-қурилиш бошқармамиз Стахановлар кўчасида 320 ўринли боғчани, 3-қурилиш бошқармамиз 1-Сергели микрорайонида 320 ўринли болалар боғчасини, 1-қурилиш бошқармамиз эса Сегизбоев кўчасида 160 ўринли боғчани қуриб фойдаланишга топширдилар.

Шаҳримиз қурилиш ташкилотлари ўртасидаги социалистик мусобақанинг учинчи квартал натижаларига кўра муваффақиятли ўринлардан бирини эгаллаган трестимизнинг 3-қурилиш бошқармаси кўп йиллардан буён барча ишлаб чиқариш кўрсаткичлари бўйича катта ютуқларни қўлга киритиб келяпти. Бу бошқарма бунёдкорлари Сергели массивида 1568 ўринли мактаб биносини, шунингдек, Богдан Хмельницкий кўчасида умумий саҳни 6 минг квадрат метрдан кўпроқ уй-жойларни, Абдуллаев кўчаси яқинида эса умумий саҳни 7,5 минг квадрат метрлик тўртта уй-жой биносини қуриб фойдаланишга топширдилар. Трестимиз бинокорлари Чилонзорнинг И—24 кварталида ҳам Чилонзор уй-жой кооперативи учун турар-жой биносини қуриб фойдаланишга топширишди.

Шу кунларда яна бир қатор муҳим объектларда қурилиш ишлари тезкорлик билан олиб бориляпти. Йил охирига қадар яна 20 минг квадрат метрдан кўпроқ ҳар томонлама обод ва қулай янги уй-жойларни ҳамшаҳарларимизга туҳфа этамиз. «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ҳамда 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари»да **«Капитал қурилишнинг асосий вазифаси мамлакат ишлаб чиқариш потенциалини янги техника асосида оширишдан, уй-жойлар ҳамда коммунал-маиший ва социал-маданий объектлар барпо этишдан иборат»** деб таъкидланган. Съезд белгилаган бу кўрсаткичларни амалга оширишда экономика ва тежамкорлик режимига риоя қилиш янада янги истиқболлар очиши шубҳасиздир. Шу йилнинг ўтган тўққиз ойи мобайнида трест объектларида 67 тонна цемент, 71 куб метр ёғоч материаллари, 20 тонна металл тежаб қолинди. Бу барча меҳнат коллективларида тежамкорлик бўйича амалга оширилган тадбирлар натижасидир.

Амалга оширилаётган умумий қурилиш ишларида злобинчи бригадалар бажараётган иш салмоғи янада ошиб бормоқда. Ҳозир трестдаги жаъми 55 бригаданинг 35 таси бригада пудрати усулида ишлаб, ялпи ишларимизнинг 63 процентдан кўпроғини бажаришга муваффақ бўлмоқда. Бундай прогрессив усулда ишловчи коллективлар сафини янада кўпайтирамиз.

Бу йил коллективимиз олдида ҳаммаси бўлиб 24 миллион сўмлик бунёдкорлик ишларини амалга ошириш вазифаси турибди. Биз ўз зиммамиздаги бу юксак иш топшириғини муддатидан илгари адо этиб, масъулиятли вазифамизни шараф билан бажарамиз.

Б. МУҲИДДИНОВ,
Тошкент қурилиш Бош бошқармаси 153-қурилиш трестининг бошқарувчиси.

• МАЖБУРИЯТЛАР ИЗИДАН

ҚОЛОҚЛАРСИЗ ИШЛАЙЛИК

ЛЕНИН ВА ФРУНЗЕ РАЙОНЛАРИ МУСОБАҚАСИ

Икки мусобақадош районнинг саноат, транспорт ва алоқа корхоналари коллективларида Улуғ Октябрнинг 64 йиллиги шарафига социалистик мусобақа кенг қулоч ёйди. Январь — сентябрь ойларида маҳсулот реализация қилиш топшириғини Ленин райони саноати 100.6 процент, Фрунзе райони 100,4 процент адо этди. Районлар планга қўшимча 1.597 минг сўмлик ва 1.219 минг сўмлик маҳсулот реализация қилдилар.

Меҳнат унумдорлиги бўйича планни Ленин райони индустрияси 101,9 процент, Фрунзе райони 103,1 процент ортиғи билан адо этди. Меҳнат унумдорлигини юксалтириш суръати ўтган йилнинг шу даврига нисбатан Ленин районида 5,2 процент юксалди, Фрунзе районида 99.7 процентни ташкил этди. Ленин районида ишлаб чиқариш ҳажми ўсишининг 89,7 процентига меҳнат унумдорлигини юксалтириш эвазига эришилди. Фрунзе районида бу кўрсаткич 0 ташкил этди.

Электрон техника заводи, химия-фармацевтика заводи, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти, «Ташхимсельмаш» заводи (Ленин райони), энергетика ускуналарини ремонт қилиш ва созлаш заводи, пардозлаш трестининг қурилиш материаллари комбинати, «Узбекохотрибаксоюз» корхонаси, (Фрунзе райони) ишлаб чиқариш ҳажмининг 8—10 процент ўсишини таъминлашди.

Шартномадаги мажбуриятларини бажара бориб, бир қатор коллективлар йиллик мажбуриятларида белгиланганидан анча кўп саноат маҳсулоти ишлаб чиқардилар, булар қаторида «Ташхимсельмаш» заводи, қурилиш материаллари саноати тажриба-механика заводи, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг нашриёти (Ленин райони), қурилиш материаллари комбинати, абразив комбинати, пластмасса буюмлари ва рўзгор химияси заводи, «Узбекохотрибаксоюз» ишлаб чиқариш корхоналари бошқармаси (Фрунзе райони) каби корхоналар бор.

Шу билан бирга бир қатор корхоналар — картон-таралар заводи, электрон-техника заводи, тепловоз-ремонт заводи, «Қизил тонг» тикувчилик бирлашмаси, «Учқун» тўқимачилик-галантерея бирлашмаси, электротехника заводи (Ленин райони) «Таштекстильмаш» заводи, экспериментал фурнитура-механика заводи, тўқимачилик комбинати, 2-пойафзал фабрикаси (Фрунзе райони) маҳсулот етказиб бериш бўйича шартномадаги мажбуриятларни бажаролмадилар, белгиланган ассортиментда буюмлар ишлаб чиқариш топшириғини уддалай олмадилар.

Тепловоз-ремонт заводи ва «Таштекстильмаш» заводида маҳсулот реализация қилишда қийин аҳвол юзага келди. Тўққиз ой мобайнида бу корхоналар планга нисбатан 1.752 минг сўмлик ва 2.066 минг сўмлик маҳсулот етказиб бермадилар.

Ленин райони корхоналари январь-сентябрь ойларида умумий маҳсулот ҳажмида 22.5 процент маҳсулотни, Фрунзе районининг саноат корхоналари 9,7 процент маҳсулотни Сифат белгиси билан тайёрладилар. Маданий-маиший буюмлар ишлаб чиқариш планини Ленин райони саноати 101,6 процент, Фрунзе райони саноати 104,8 процент бажарди. Маданий-маиший буюмлар ишлаб чиқариш ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 111,2 процентни, Фрунзе райони 125,7 процентни ташкил этди.

Фрунзе районида 4 цех, 10 участка, 26 бригада, 270 ишчи ойлик программани уддалай олмади. Ленин районида 16 цех, 48 участка, 86 бригада, 1874 ишчи қолоқлар сафида қолди.

Қурилиш-монтаж ишлари плани (марказлашган молия манбаалари — 1981 йилнинг январь-август маълумотлари) Ленин районида 113 процент, Фрунзе районида 104,8 процент адо этилди. Ленин райони қурилиш-монтаж ташкилотлари турар-жойни фойдаланишга топшириш саккиз ойлик планини 33 процент, Фрунзе райони 56 процент адо этдилар.

Шаҳримиздаги «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи халқимизни кенг истеъмол буюмлари билан таъминлашга самарали улуш қўшиб келмоқда. Сиз юқоридаги фотолавҳада бирлашманинг ёш тикувчиси, илғор бригада аъзоси Ф. Абдушукуровани кўриб турибсиз. Бу пешқадам ишчи смена-ойлик топшириқларини мунтазам равишда ортиғи билан адо этиб ўз ҳамкасбларига ўрнак бўлмоқда.

* * *

Пастдаги суратда Ленин майдонидаги маъмурий бино тасвирланган.

М. Нуриддинов фотолари.

Январь-сентябрь ойларидаги социалистик мусобақа якунини Ленин район партия комитети саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа бўлими мудири Ш. ЭШМУҲАМЕДОВ шарҳлайди:

— Райoннинг кўпгина меҳнат коллективлари ўз социалистик мажбуриятларини муваффақиятли адо этяпти. Айниқса, «Ташхимсельмаш» заводи машинасозларининг муваффақиятларини таъкидлашни истардим. Агар ўтган йили бу корхона план топшириқларини мунтазам уддалай олмаган бўлса, бу йилнинг учинчи квартали якуни бўйича корхонага районда биринчи ўрин берилди.

Хўш, корхонада қандай қилиб ўзгариш юз берди? Завод партия ташкилоти ва раҳбарлари бир қатор ишлаб чиқариш ва социал вазифаларни ҳал этдилар. Меҳнатни ташкил этиш такомиллаштирилди, мураккаб ишлаб чиқариш вазифалари тезкорлик билан ҳал этилди, ишлаб чиқаришнинг моддий-техника таъминоти яхшиланди. Энг муҳими, иш жойларида меҳнат қилаётган кишиларнинг турмуш ва меҳнат шароитларини яхшилашга катта аҳамият берилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти полиграфчилари техника тараққиёти йўлидан бориляпти. Бу ерда ишлаб чиқаришга энг янги полиграфия ускуналари жорий этиляпти. Коллектив тўққиз ойда ўз мажбуриятларини қарийб 200 минг сўмга ортиғи билан адо этди.

Тошкент химия-фармацевтика заводи, Тошкент Модалар уйи коллективлари яхши меҳнат қилишаяпти.

Қурувчилар асосий фондларни ишга тушириш планини 15 процентга, капитал маблағларни ўзлаштириш топшириғини 11 процентга, қурилиш-монтаж ишлари планини 17 процентга ортиғи билан адо этди. Улуғ Октябрнинг 64 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақада қурилиш ташкилотлари орасида «Транссигналстрой» трестининг 820-қурилиш-монтаж поезди пешқадамлик қиляпти.

Транспортчилар тўққиз ой мобайнида планга қўшимча 34.400 тонна халқ хўжалик юкларини, 13,700 тонна йўловчи ташишди. Булар орасида марказлашган усулда юк ташиш бўйича 1-автотранспорт корхонаси илғорлик қилаяпти.

Районда 600 дан ортиқ киши йиллик планни муддатидан илгари бажарганлиги ҳақида рапорт берди.

Бироқ шу нарса ташвишланарлики, районда 1800 дан ортиқ киши ишлаб чиқариш нормасини уддалай олмаяпти, айниқса тепловоз-ремонт заводида қолоқ участкалар, ишчилар кўп. Бу корхона анча вақтдан бери «оқсаб» келяпти. Ҳозир унда аҳволни яхшилаш учун тадбирлар белгиланаяпти. Катта реконструкция ишлари бошланди, янги ишлаб чиқариш корпуси қурилаяпти. Меҳнат интизоми мустаҳкамланмоқда. Кадрларни қабул қилиш, ичкиликбозликка қарши кураш бўйича жамоатчилик комиссиялари тузилди. Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институтининг профессор-ўқитувчилар коллективи заводни ўз оталиғига олди. Ўқув муассасасининг кафедраларида ва лабораторияларида ишлаб чиқаришнинг технологияси, механизмларни такомиллаштиришнинг муҳим проблемалари ҳал этилади. Умид қиламизки, фан ва ишлаб чиқаришнинг бу ҳамкорлиги ўз самарасини беради.

Электротехника заводи ўз имкониятлари даражасида ишламаяпти. Бу ерда ишлаб чиқариш жараёнларини ташкил этиш, моддий-техника таъминоти даражаси паст, экономика хизмати ишида катта нуқсонлар бор. Транспорт экспедиция хизмати юкларни планли етказиб беришни таъминламаяпти. Тайёр маҳсулотлар ҳам туриб қолади. Бу электроаппаратураларини қурилишларга етказиб бериш муддатларини чўзиб юборяпти. Каноп ва картон таралар фабрикаси меҳнаткашлари ҳам социалистик мажбуриятларини уддалай олмаяпти. Бу корхоналарда қолоқ участкалар ва бригадалар ишини кучайтириш керак.

ОЛИМЛАРНИНГ ТАВСИЯСИ АСОСИДА

Харьков областидаги фермаларда ва комплексларда ҳар куни озуқа мақсадида ишлатиладиган ўн тоннагача туз тежалмоқда. Маҳаллий олимларнинг тавсиясига мувофиқ, бу ерда шу тузнинг ўрнини босадиган модда қўлланила бошлади.

Сода ишлаб чиқариши чиқиндиларидан олинган янги озуқа моддаси узоқ вақт ётавериб зич бўлиб қолмайди ва уни чорва молларга бериш олдидан қўшимча майдалашни талаб қилмайди. Лекин энг муҳими — бу озуқа жониворларнинг модда алмашишини яхшилашга ёрдам беради. Буни эса Украинадаги кўпгина хўжаликларнинг практикаси тасдиқлади.

Тузнинг ўрнини босадиган ана шу моддани тайёрлаш технологияси Лисичанск сода заводида ва Славянс сода комбинатида жорий этилди.

(ТАСС).

ҚИШ — СИНОВ ДАВРИ

БАРВАҚТ ТАЙЁРГАРЛИК КЎРИБ

Шаҳримиздаги 3-автобус парки коллективи ўн биринчи беш йилликда ҳамшаҳарларимизга хизмат кўрсатиш маданиятини ошириш, пассажирлар ташишда юксак кўрсаткичларга эришиш учун ҳаракат қиляпти. Буни ўтган ойларда қўлга киритилган ишлаб чиқаришдаги ютуқлардан ҳам билса бўлади. Лекин шу кунларда коллектив эришилган ютуқлар билан чекланиб қолмай, асосий эътиборни қиш мавсумига тайёргарликка қаратяпти.

— Автобус паркимизда қишга тайёргарлик бўйича штаб тузилган. Бу штаб 25 банддан иборат тадбирлар планида кўзда тутилган ишларнинг бажарилишини ўз йиғилишларида муҳокама этиб боради, — дейди автобус парки бош инженери Қ. Йўлдошев. — Ҳозиргача олдиндан белгиланган тадбирларнинг кўпчилиги бажарилди.

Транспортчилар совуқ кунларга тайёргарлик кўришар экан, аввало ўтган йил қишда юзага келган қийинчиликлар қайтарилмаслигига эътибор беришяпти. Шу боисдан паркдаги ишлаб чиқариш цехларининг бинолари ва моддий базаси синчиклаб текшириб чиқилди. Аниқланган нуқсонларни бартараф этиш чоралари кўрилди. Хоналарнинг синган ойналари янгиланди. Иссиқлик, сув, электр энергияси тармоқлари созлаб қўйилди. Ҳозиргача барча 16 та ремонт цехи қиш мавсумига деярли тайёр бўлди.

Эндиликда коллектив партия ва ҳукуматимизнинг қарорларига жавобан асосий эътиборни ишлаб чиқаришнинг барча участкаларида тежамкорлик бўлишига қаратяпти.

— Бу соҳада бажарилган энг муҳим ишлардан бири машиналарни пар билан иситувчи 168 та мосламани созлаб қўйганлигимиз бўлди, — деб сўзини давом эттирди Қ. Йўлдошев — Совуқ кунларда машиналарнинг мотори пар билан иситилгач, уларнинг ўт олиши тезлашади. Натижада бензин сарфи камаяди.

Автобуслар ювиладиган жойда ҳам сув ҳарорати бир меъёрда бўлишини таъминловчи махсус коллопитер ўрнатилди. Парк территориясидаги водопровод қувурлари алмаштирилди. Шунингдек совуқ кунларда асқотиши мумкин бўлган турли жиҳозлар, ўн тоннадан ортиқ қум тайёрлаб қўйилди.

Автобус парки маъмурияти корхонанинг моддий базасини мустаҳкамлашга, шофёр ва слесарларга маиший хизмат кўрсатишни яхшилашга қаратилган бир қанча тадбирларни амалга оширяпти. Жумладан бу йил эҳтиёт қисмлар сақланадиган 320 квадрат метрлик янги омборхона қурилди. Келгуси йили типовой шина-монтаж участкаси қуриш кўзда тутилган. Бундан ташқари коллективга хизмат кўрсатувчи ошхона ва транспортчиларнинг фарзандлари тарбияланувчи болалар боғчасида ҳам бир қанча ишлар амалга оширилмоқда.

Бу ишларнинг барчаси ўз-ўзидан бўлаётгани йўқ. Аксинча автопарк маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилотининг, ҳайдовчилар ҳамда слесарларнинг изланиши, баракали меҳнати самарасидир.

Бироқ, ҳали коллектив олдида ҳал этилмаган кўпгина муаммолар ҳам бор. Масалан, 263 та автобуснинг ҳаммаси қишга тайёр деб бўлмайди. Эҳтиёт қисмлар таъминотида узилишлар бўляпти. Уйлаймизки транспортчилар ана шу камчиликларни тезроқ бартараф этишади. Чунки ҳамшаҳарларимизга хизмат кўрсатиши лозим бўлган автобусларнинг техник ҳолати соз бўлгандагина қиш даврида ҳам юқори кўрсаткичларга эришиш мумкин.

М. МУРОДОВ.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ИККИЛАМЧИ ХОМ АШЁ ҲИСОБИДАН

БЕРЛИН. ГДРнинг химия корхоналарида иккиламчи хом ашёдан фойдаланиш ҳисобига ўтган йили қарийб 1,3 миллиард марка иқтисодий самара олинди. Химия саноати министри Г. Вишовский Дрезденда ГДР техника палатаси тармоқ сессиясининг мажлисида сўзга чиқиб, шуни маълум қилди.

У республиканинг химия заводларида ҳар йили пластмасса саноатининг 28 минг тонна чиқиндилари қайта ишланаётганлигини уқтириб ўтди. Ҳар йили аҳоли қўлида тўпланадиган кераксиз маиший пластмасса буюмларидан қарийб 45 минг тоннасини халқ хўжалиги мақсадлари учун иккиламчи фойдаланишни таъминлаш вазифаси қўйилди.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ ЁРДАМИ БИЛАН

БЕЛГРАД. Югославиянинг Приедор шаҳри ёнидаги Омарска деган жойда ЮФСРда энг катта темир қазиб чиқарувчи кон қурилиши бошланди. Бу кон СССРнинг техникавий ёрдами билан қурилмоқда.

Дастлабки пайтларда Зеница ва Смедерево металлургия комбинатлари учун йилига қарийб 2 миллион тонна темир рудаси қазиб чиқариш мўлжалланади. Мазкур комбинатлар совет мутахассислари иштирокида реконструкция қилинди. Келгусида янги коннинг қуввати икки баравар оширилади.

СЛИВЕН ЗАВОДИНИНГ СТАНОКЛАРИ

СОФИЯ. Сливендаги металл қирқувчи станоклар заводи ўтган 10 йил мобайнида маҳсулот ишлаб чиқаришни юз баравар кўпайтирди. Шу йиллар мобайнида станокларнинг 8 та янги турини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Рақамли программавий бошқарилувчи токарлик станоги ишлаб чиқарила бошланди. Бу станокнинг «хотираси» 50 та программадан иборат. Слевинадаги завод маҳсулотининг 85 проценти ҳозирги вақтда 35 мамлакатга, шу жумладан Совет Иттифоқига юборилмоқда.

Беш йилликнинг охиригача заводда ишлаб чиқариладиган маҳсулот ҳажми икки баравар кўпайтирилади. Унинг тури тамомила янгиланади.

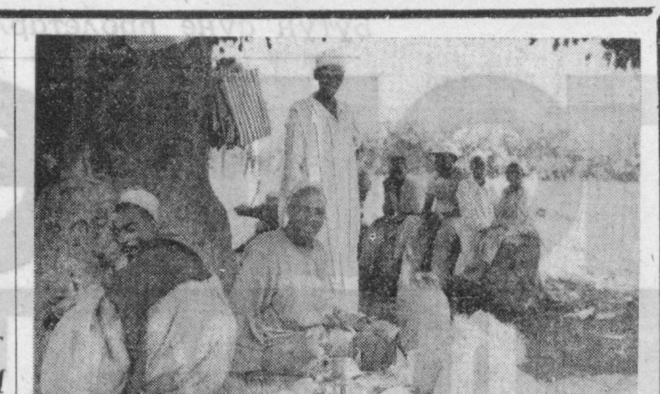

Камерун Бирлашган Республикаси Марказий Африкада жойлашган. Мамлакатнинг асосий иқтисоди — қишлоқ хўжалик ва ўрмон саноатидир.

СУРАТДА: маҳаллий бозор. ТАСС фотохроникаси.

Ядро телбалигига қарши

Л. И. Брежневнинг «Правда» мухбири саволига жавоби жаҳон жамоатчилигининг, чет эл оммавий ахборот воситаларининг диққат марказида турибди. Кўпгина мамлакатларнинг матбуоти, радио ва телевидениеси, таниқли чет эл сиёсат ва жамоат арбоблари совет раҳбарининг ядро уруши чиқиш хавфини тугатишнинг туб проблемасига оид мўътабар баёнотини шарҳлаб, бутун совет халқи каби совет раҳбарларининг ҳам фикри-зикри ва куч-ғайратлари умуман ядро урушига йўл қўймасликка қаратилганини таъкидламоқдалар.

Социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг газеталари «Правда» мухбирининг саволига Л. И. Брежнев жавобининг тўла текстини босиб чиқарди.

Совет Президенти ўз баёнотида Р. Рейганнинг гапларига жавоб қайтарди ва ядро уруши чиқиши имкониятларини йўқотишга доир таклифларини баён этиб берди, деб уқтиради Американинг ЮПИ агентлиги. Кимки ўзини ўзи ўлдиришга аҳд қилган бўлса, у ядро урушида ғолиб чиқиш умидида шундай урушни бошлаши мумкинлигига совет раҳбарининг ишончи комил, деб таъкидлайди агентлик.

Л. И. Брежнев, деб қайд этади Америкадаги Эй-Би-Си телекомпанияси, «бир-бирига ядро зарбларини ҳар қандай тарзда уриш телбалик», деб ҳисоблайди ва президент Рейганнинг ядро ҳужуми ғоясининг ўзини жиноий ғоя, деб рад этувчи очиқ-равшан баёнот беришга чақиради.

«Нью-Йорк таймс» газетасининг таъкидлашича, АҚШ президентининг совет ядровий стратегияси хусусидаги даъволарини совет раҳбари рад этди. Баёнотнинг асл маъноси ва бу баёнотни шахсан Л. И. Брежневнинг ўзи берганлиги ядро фалокатининг олдини олиш тўғрисидаги ҳаётий муҳим масалага Москва биринчи даражали аҳамият бераётганини кўрсатиб турибди, деб уқтиради газета.

«Вашингтон пост» газетасининг ёзишича, совет президенти буюк давлатлар ўртасидаги ҳар қандай ядровий можарони хатарли телбалик деб лаънатлади.

Совет раҳбари, деб уқтиради Англиядаги «Таймс» газетаси, совет халқининг фикри-зикри ва куч-ғайрати ядро урушига умуман йўл қўймасликка қаратилганини яна бир бор таъкидлади. Британиянинг Би-Би-Си радиокорпорацияси шуни уқтирадики, «Президент Рейган ҳам совет раҳбарининг, ҳам Ғарб мамлакатлари раҳбарларининг танқидига учраб, икки ўт орасида қолди». Жумладан, АҚШ президентининг «ядро уруши Европа территорияси билангина чекланиб, Америка қитъасига етиб бормаслиги мумкин» деган баёноти Ғарбдаги безовталикка сабаб бўлди, деб таъкидлайди Би-Би-Си.

Рейганнинг бу баёноти норозилик бўронини қўзғади, деб ёзади Париждаги «Юманите» газетаси. Америка президенти АҚШнинг стратегик манфаатлари йўлида «бошқаларнинг жонини қурбон қилишдек пинҳона фикрини ошкор қилиб қўйди, деб уқтиради газета. Рейган, ўз фикрича, Американинг ўртача олисликка учадиган янги ядровий воситаларини Ғарбий Европада жойлаштиришга унчалик тезлик билан розилик бермаётган европалик ўз иттифоқчиларига тазйиқ ўтказишни ҳам кўзлаб турибди.

Францияда чиқадиган «Матэн» газетаси шу фикрга қўшилиб, «Правда» мухбирининг саволига берган жавобида Л. И. Брежнев совет раҳбарининг ва совет халқининг ядро уруши чиқиши хавфига ҳам йўл қўймаслик ишига содиқ эканликларини таъкидлади, деб уқтиради. Рейганнинг гўё СССР бу урушда ғалаба қозониш мумкин деб ҳисобламоқда, деган баёнотини Л. И. Брежнев рад қилди.

Бирон бир соғлом фикрли киши, биронбир жиддий сиёсий арбоб чекланган ядро уруши ғоясига ҳам, бу урушда ғалаба қозониш тўғрисидаги фикрга ҳам қўшила олмайди, деди таниқли япон олими, Нагасаки университети ҳузуридаги тинчлик масалалари билан шуғулланувчи комплекс тадқиқотлар марказининг директори Канэсабуро Гусима. Бизнинг асримизда ядро уруши — фалокатдир, инсониятнинг ҳалокатига олиб борадиган йўлдир.

Совет раҳбари, деди япон олими, Вашингтоннинг Совет Иттифоқига нисбатан доимо ишга солиб келаётган туҳмат даъволарига ўз вақтида муносиб зарба берди. Айни Совет Иттифоқи БМТ Бош Ассамблеясининг ушбу сессиясида ядро қуролини биринчи бўлиб ишлатмаслик хусусида таклиф киритганини совет раҳбари эслатиб ўтди. Агар Америка маъмуриятининг сўзлари билан ишлари бир-биридан фарқ қилмаса, АҚШ нечун мана шу фавқулодда актуал таклифни қўллаб-қувватламаяпти? — деди К. Гусима.

РЕАЛИЗМ ПОЗИЦИЯСИДА

МЕХИКО. Мексика президенти Хосе Лопес Портильо ва бу ерда расмий визит билан меҳмон бўлиб турган Франция президенти Франсуа Миттеран Сальвадорнинг революцион кучлари мазкур мамлакатдаги можарони сиёсий жиҳатдан бартараф этишда тўла ҳуқуқ билан қатнашишлари зарурлигини яна таъкидладилар. Бу мамлакатнинг халқи Қўшма Штатлар қўллаб-қувватлаётган диктаторлик репрессив режимга қарши курашмоқда.

Маълумки, яқинда Мексика билан Франция Сальвадор революцион демократик фронтини ва Фарабундо номли миллий озодлик фронтини мўътабар сиёсий куч сифатида таниганликларини биргаликда эълон қилдилар

Шуни эътироф этиш зарурки, деди Хосе Лопес Портильо Франция президенти шарафига ўтказилган қабул маросимида, кўпгина қашшоқ мамлакатлардаги социал кескинликнинг сабабини буюк давлатлар манфаатларининг тўқнашувидан эмас, балки халқларнинг озодлик, мустақиллик, социал ва иқтисодий адолатга интилаётганлигидан қидириш лозим. Сальвадор можаросига нисбатан, Мексика билан Франциянинг тутган позициясини жаҳоннинг кўпгина мамлакатлардаги демократик жамоатчилик тушуниб ва маъқуллаб кутиб олди.

Франсуа Миттеран Мексика пойтахтида бўлиб ўтган оммавий митингда нутқ сўзлаб, Мексика ва Франция қўлида қурол ушлаб озодликка интилаётган кишиларни қонундан ташқари иш қилаётганликда айблаб, озодликни оёқ ости қилишга уринаётганларга қатъиян «йўл йўқ!» деганликларини уқтириб ўтди.

Мексика ва Франция президентлари Мексиканинг Канкун оролида бир қанча капиталистик ва ривожланаётган мамлакатлар давлатлари ва ҳукуматлари бошлиқларининг «шимол-жануб» деган мавзудаги халқаро иқтисодий проблемаларга бағишланган кенгаши очилиши билан боғлиқ масалаларни ҳам муҳокама қилдилар.

ҚЎПОЛ ТАЗЙИҚ ВА ДЎҚ-ПЎПИСА

ВАШИНГТОН. Вашингтон Ғарбий Европа давлатларини СССР билан ўзаро манфаатли савдо-иқтисодий ҳамкорлик қилишни тўхтатишга мажбур этишга интилиб, уларга қўпол тазйиқ ўтказмоқда.

Бу гал Ғарбий Европадаги бир қанча давлатларнинг энергия таъминоти соҳасида Совет Иттифоқи билан биргаликдаги лойиҳаларни амалга ошириш билан боғлиқ планлари Р. Рейган маъмуриятининг кескин ҳуружлари нишони бўлиб қолди. ГФР, Франция, Италия ва Ғарбий Европадаги бошқа бир қанча давлатларнинг ҳукуматлари СССР билан шу соҳадаги ҳамкорлик ўзаро манфаатли деб ҳисоблаётганликлари сир эмас.

Аммо Ғарбий Европаликларнинг айни шу позицияси Вашингтонни ошкора ғижинтирди. АҚШ давлат секретарининг экономика ва корхона ишлари билан шуғулланувчи ёрдамчиси Р. Хормэтс сенатнинг кичик комиссияларидан бирида сўзга чиқиб, Қўшма Штатларнинг Европадаги иттифоқчиларини гўё улар Совет Иттифоқи билан ҳамкорлик қилиш билан ўзларини «занфлаштириб» қўядилар ва СССРга қандайдир «сиёсий ҳамда иқтисодий афзалликлар»ни берадилар, деб зўр бериб чўчитишга уринди.

АҚШ энергетика министрининг ўринбосари К. Дэвис билан савдо министрининг ўринбосари Л. Олмернинг қонун чиқарувчилар ҳузуридаги нутқлари ҳам худди шундай иғвогарлик ва ошкора таҳдид руҳида бўлди. Бироқ улар дағдаға қилиш билан бирга тилёғламаликни ҳам ишга солдилар. Чунончи, улар Ғарбий Европа давлатлари СССР билан ҳамкорлик қилишдан воз кечганлари тақдирда энергетика проблемаларини ҳал этишда сизларга ёрдам беришга тайёрмиз, деб қасам ичиб ишонтирдилар. Жумладан, Вашингтоннинг иттифоқчиларига Америка кўмирини етказиб беришни кўпайтириш ваъда қилинди. Бироқ Дэвиснинг сўзларидан маълум бўлишича, Қўшма Штатлар бу «ёрдам»ни Ғарбий Европа мамлакатларининг таможня божларини пасайтиришларига, яъни кўҳна олам компаниялари билан рақобатчилик курашида Америка монополияларига бир томонлама устунликларни беришларига боғлиқ қилиб қўйиш ниятидадир.

Маъмуриятдаги юқори мартабали арбобларнинг конгрессда сўзлаган нутқлари шундан далолат берадики. Вашингтон ўзининг ғаразли сиёсий ва иқтисодий мақсадларини кўзлаб, ҳатто ўзининг энг яқин иттифоқчилари ва шерикларининг манфаатлари билан ҳисоблашиш ниятида эмас. Вашингтон тазйиқ ва дўқ-пўписа йўли билан уларни ўз ҳукмига бўйсундиришга интилмоқда.

• ИНСОН ВА КОИНОТ

САМОНИНГ СИРЛИ МАШЪАЛЛАРИ

Гарчи бир вақтлар мунажжимларнинг кишилар тақдирини юлдузлар ва сайёраларнинг осмондаги вазиятига кўра аниқлашлари ҳар қандай илмий асосдан ҳоли бўлиб, XX аср кишилари бундай «фол очишлар» кишиларнинг ҳақиқий тақдири билан ҳеч қандай умумийликка эга эмаслигини англасалар-да, бироқ планетамизнинг тақдири, ундаги ҳаёт Қуёшнинг фаолияти ва Қуёш системасининг тақдири билан бевосита боғлиқ эканлигини фан инкор этмайди. Аммо шуни унутмаслик керакки, Қуёш миллиардлаб тунда осмонни безайдиган, юлдузлар системаси — Галактикамизнинг бир аъзосигина холос. Бинобарин, Қуёш ва Қуёш системасининг тақдири, маълум даражада эслатилган юлдузлар системаси билан боғлиқдир. Шунинг учун ҳам, кейинги йилларда, юлдузлар «таржимаи ҳоли»ни ўрганиш, табиёт фанлари учун алоҳида аҳамият касб этади. Яна шуни ҳам қайд қилиш зарурки, Ердаги ҳаётнинг бошқарувчиси бўлмиш Қуёшнинг «ёшлиги» ва келажаги ҳақида фикр қилиш ҳам кўп жиҳатдан, турли «ёшдаги» юлдузларни ўрганишга асосланади.

Сўнгги йилларда бу борада астрономия эришаётган ютуқларда илмий-техник революциянинг роли сезиларли бўлди. Бундай революция туфайли юлдузлар осмонини ўрганишнинг традицион методларидан ташқари, бир неча янги усуллари ҳам ишга тушди. Маълумки, юз йиллар давомида осмон ёриткичлари, кенг диапазонли электромагнит тўлқинларининг кўзга кўринадиган — қисқа тўлқинли ёруғлик нурларидагина ўрганиб келинди. Бироқ, аксарият осмон жисмлари, ёруғлик нурларидан ташқари қисқа тўлқинли ультрабинафша, рентген ва гамма ҳамда узун тўлқинли инфра-қизил ва радио тўлқинларда етарлича кучли нурланишларни эътиборга олсак, бу ёриткичларни фақат ёруғлик нурларида ўрганиш уларнинг физик табиатларини етарлича очиб бера олмаслигини тушуниш қийин бўлмайди. Янги қўлланилган усуллар ичида, айниқса, осмон жисмларини радио диапазонда ўрганишнинг (радиоастрономиянинг) ташкил топиши астрономиянинг ривожланишида буюк ҳисса бўлди.

1963 йилда топилган юлдузга ўхшаш объект (Колумбия университетининг олими Хонг Ие-Чиу кейинчалик бу объектларга квазарлар деб ном берди) нурланишининг механизми ва тузилишига боғлиқ физик табиатини сир тутиши билан дунё олимларини то бугунга қадар ҳайратга солиб келади.

Гап шундаки, бундай объектлар ташқи кўринишидан (телескоплар билан қараганда) хира юлдузлардан ортиқча фарқ қилмайди. Шунинг учун ҳам улар жуда қадимдан кузатилишига қарамай, астрономлар диққатини асрлар давомида ўзига тортмай келарди. 1963 йилда бу «хира юлдузчалар» бошқа юлдузлардан фарқли ўлароқ, қувватли радио тўлқинлар манбаи эканлиги маълум бўлгач, астрономларда бу объектлар билан «яқиндан танишиш» истаги туғилди. Бундай «танишиш» давомида квазарлар кутилмаганда астрономларни бир неча марта ҳайратга солди. Булардан биринчиси, «хира юлдузча»нинг спектрини олишдан бошланди.

Маълумки, бирор ёруғлик манбаининг спектридаги спектрал чизиқлар солиштириш спектри дейилувчи, атомларнинг маълум спектрал чизиқлари билан мос келмаса, яъни спектрнинг қизил ёки бинафша томонига силжиган бўлса, унда биринчи спектр манбаи биздан узоқлашаётган ёҳуд яқинлашаётган бўлади ва ушбу ҳодиса фанда Доплер эффекти деб юритилади. Бу шарҳни квазарлар спектрига алоқадор жойи шундаки, уларнинг спектрида чизиқлар узун тўлқинли, яъни қизил томонга жуда катта миқдорда силжиган эди (бундай силжиш фанда «қизил силжиш» номи билан танилган). Ҳайратланадиган жойи шундаки, бу хил катта силжишлар, то шу пайтга қадар на физиклар томонидан ва на астрономлар томонидан ўз тадқиқотларида кузатилмаган эди: бир умр спектрнинг кўзга кўринмас ультрабинафша қисмидан жой олган атомларнинг спектрал чизиқлари квазарларда спектрнинг кўринадиган қизил қисмидан жой олган эди.

Гарчи спектрал анализ квазарлар «қизил силжиши»нинг «айбдорини» эслатилган Доплер эффекти асосида осон тушунтириш мумкинлигини маълум қилса-да, қувватли тортишиш майдонида ҳам шу хилдаги эффектнинг (фанда бу гравитацион эффект деб юритилади) рўй бериши мумкинлиги бу масалада хулоса чиқаришга шошилмасликни тақозо қилади. Масала шундаки, кучли гравитация майдонига эга бўлган ёруғлик манбаидан чиқаётган фотон (нурнинг «заррача»си), манбанинг тортиш кучини енгиб чиқаётиб иш бажаради. Натижада унинг энергияси частотаси ҳисобига камаяди (яъни тўлқин узунлиги катталашади). Бошқача айтганда, бундай манбадан чиқаётган нур ҳам гўё Доплер эффектидаги каби «қизаради».

Натижада бу икки эффектдан қайси бири «қизил силжиш»нинг туғилишида асосий роль ўйнашини аниқлаш учун квазарлар спектрларини нозик анализ қилиш зарурияти туғилди. Нозик спектрал анализ, «қизил силжиш»нинг ҳақиқий сабабчиси Доплер эффекти эканлигини маълум қилиш билан бирга, самонинг бу «хира юлдузлари» биздан салкам ёруғлик тезлигига (секундига 300 минг километр) яқин тезлик билан узоқлашаётганликларини ҳам маълум қилди:

Шунингдек, бошқа бир қонуниятга кўра, «қизил силжиш»нинг миқдори қанча катта бўлса, бундай силжишни берувчи ёруғлик манбаининг Ердан узоқлиги ҳам шунча катта бўлади. Бундай қонун асосида, квазарлар топилгунга қадар энг катта «қизил силжиш»ни берувчи ташқи галактикагача аниқланган масофа 7,5 миллиард ёруғлик йилини (1 ёруғлик йили — ёруғликнинг бир йилда ўтган йўли бўлиб, салкам 10 минг миллиард километрга тенгдир) ташкил қилади. 1971 йилда топилган квазар, то ўша пайтга қадар маълум квазарлар ичида галактикамиздан энг узоқдагиси ҳисобланиб, ёруғлик ундан бизгача қарийб 10 миллиард йилда етиб келади. Қуёш системасининг «ёши» беш миллиард йиллигини эътиборга олсак, бу деган сўз, бугун бизга янги топилган квазарни кўришга имкон берадиган нур, ундан планетамизга томон «йўлга чиққанида» ҳали на Қуёшдан ва на Ердан дарак бор эди демакдир!

Квазарлар бобидаги яна бир жумбоқ, уларнинг нурланиш энергияси билан боғлиқ бўлиб, «қизил силжиш»ларига кўра аниқланган узоқликлари, улардан радио ҳамда оптик диапазонда Ергача етиб келган энергия бўйича ҳисоблашларнинг кўрсатишича, квазарларнинг равшанлиги юз миллиардга яқин юлдузга эга бўлган ўртача галактика равшанлигидан минглаб марта ортиқ бўлиб чиқди.

Оддий квазарнинг фақат ёруғлик нурларидагина чиқарадиган энергияси бизнинг галактикамизникидан қарийб минг марта кўплик қилиши аниқланди. Бу деган сўз, биргина квазар юз триллион юлдузнинг қувватига тенг куч билан нурланади демакдир. Радиодиапазонда ҳам квазарлар, мавжуд самонинг радиоманбалари ичида энг қувватлиси ҳисобланади: битта квазар радиотўлқинларда бизнинг галактикамиздан миллион марта кўп энергия билан нурланади.

Квазарлар шунчалик қувватли бўлишларига қарамасдан, ҳажмларига кўра ҳар қандай галактикадан кичиклик қилади. Шунчалик катта энергиянинг манбаи сифатида квазарлар марказида ишлаётган механизм қанақа бўлишини аниқлашга доир барча уринишларнинг ижобий натижа бермаганлиги, бу борадаги илмий изланишлар олдига катта проблемаларни қўйди. Шу пайтга қадар фанга маълум бўлган энергия манбаларининг квазарлар учун айтарли иш бермаслиги квазарлар XX аср фанининг «чақилмаган ёнғоқлари»дан бири эканлигини мутахассис олимлар тан олиши билан бирга, улар бундай «ёнғоқ мағзи» келажакда физика учун муҳим фундаментал янгиликлар бера олиши билан ширин эканлигини ҳам қайд қиладилар.

Қизиғи яна шундаки, квазарлар ўз равшанликларини жуда қисқа вақтда, айрим ҳолларда, бир неча кун давомида сезиларли ўзгартира оладилар. Масалан: «3 С 48» номи билан юритилувчи, яхши ўрганилган квазарлардан бири, бир йил давомида ўз равшанлигини қарийб 30 процентга ўзгартирган. Бу эса квазарлар ташқи галактикалар бўлмай, коинотнинг алоҳида сирли машъал объектлари эканлигини яна бир бор тасдиқлайди.

Дунё астрономлари, физиклар Совет Иттифоқида узоқдаги радио объектларни ўрганиш мақсадида яқинда ишга туширилган энг қувватли радиотелескоп «РАТАН — 600» квазарлар бобидаги барча юқорида баён этилган жумбоқларни ҳал қилишда муҳим ҳисса қўшади деб, унга катта умид билан қарамоқдалар. Планетамизнинг бундай йирик ва ўткир «кўзи» галактикамиздан 10 миллиард ёруғлик йилича масофадаги ташқи галактикаларни бемалол «нишонга» ола билишини назарда тутсак, олимларнинг бу умидлари илмий асосдан ҳоли эмаслиги маълум бўлади. Коинот рентген ва гамма нурларда актив ўрганишга имкон берган 70-йилларнинг янги методлари XX асрда космосга тегишли бу «сирли машъаллари»нинг муаммоларини ҳал қилишда, ўзларининг сезиларли ҳиссаларини қўшиб, одамзодни квазарлар сирларидан яқин йилларда воқиф қилади, дейишга илм аҳлининг каттагина ишончи бор.

М. МАМАДАЗИМОВ,
физика-математика фанлари кандидати, астроном.

• *Янгиликлар, воқеалар, фактлар*

ҚУТБ ТУНИГА БЕРИЛГАН СТАРТ

ЛЕНИНГРАД. Арктикада ишга киришган «Север — 33» юксак кенгликдаги ҳаво экспедициясининг самолётлари қутб ҳавзасининг музлари узра минг километрдан ошадиган ҳаво кўпригини соладилар. Экспедиция бошлиғи С. Кессель радио орқали шуларни маълум қилди.

Ҳаво кўприги Евразиянинг энг чекка нуқтаси — Челюскин бурнини Шимолий қутбнинг географик нуқтаси билан боғлайди. «Шимолий қутб — 22» илмий станциясининг муз ороли шу нуқтадан икки юз километр берида кўчиб юрибди. Шу ерга, қутб туни чўккан жойга ёқилғи, озиқ-овқат запаслари, илмий асбоб-ускуналар ва почта келтирилади, қишлаётган коллектив одамлари қисман алмаштирилади.

Экспедиция ишларининг кузги босқичи совет қутб фанининг иккинчи сузувчи таянч пункти — «Шимолий қутб — 25» станциясини таъминлашни ҳам ўз ичига олади. Бу станция шу йилнинг кўкламида Врангель ороли яқинида ташкил этилган бўлиб, шундан бери кўчиб юриб, ёз мобайнида Де Лонга архипелаги сари жилди. Иккала станцияда юксак кенгликларнинг табиатини кузатиш ишлари тўла ҳажмда бажарилмоқда.

Арктика кузининг мураккаб шароитларида бўладиган учишларни «Север — 33» экспедицияси бир ой мобайнида тугатишни мўлжаллаб турибди.

НЕФТЧИЛАРНИНГ МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

Тюмень областидаги конлардан икки миллиардинчи нефть қазиб чиқарилди. Шундай юксак натижага салкам ўн саккиз йил ичида эришилди.

Мамлакатдаги биронта ҳам нефть қазиб чиқариш комплекси шу қадар жадал суръатлар билан ривожланган эмас. Тюмень нефтининг биринчи миллиард тоннаси 14 йил мобайнида олинган бўлса, иккинчи миллиард тоннаси уч йилдан сал кўпроқ вақт ичида олинди. Суткасига бир миллион тонна нефть ва бир миллиард куб метр газ қазиб чиқарилишига муддатидан илгари эришиш учун бу ерда авж олдириб юборилган социалистик мусобақа тюменликларга графикдан ўзиб ишлашда ёрдам бермоқда. Бу мусобақа кашшофларининг 1964 йилда бошланган меҳнат жасорати давоми бўлди, ўшанда Ғарбий Сибирни ўзлаштириш тўғрисидаги қарор қабул қилинган эди.

ФОТОАХБОРОТ

СССР, Мексика ва Италия кинематографиячилари ҳамкорликда яратаётган «Қизил қўнғироқлар» фильмини Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ленин мукофоти лауреати Сергей Бондарчук суратга олмоқда.

Янги лента журналист ва ёзувчи, оташин интернационалист Жон Ридга бағишланган. Фильм революцион Россияда янги ҳаёт учун олиб борилган кураш, бутун дунёни ларзага солган ўн кун ва ана шу воқеалар ҳақида бутун дунёга ҳикоя қилиб берган инсон ҳақида ҳикоя қилади.

СУРАТДА: С. Бондарчук ва бош оператор В. Юсов фильмни суратга олиш вақтида.

Ю. Белинский фотоси.

ЛИТВА ССР. Купиш ёғ заводининг директори Альбинас Гвильдис кўп йиллардан бери эски самоварларни коллекция қилиш билан шуғулланади. Давр ўтиши билан рангини йўқотган самоварларни ўзининг асл ҳолига келтириш учун унга кўп меҳнат сарфлашга тўғри келади.

Ҳозир А. Гвильдиснинг коллекциясида оригинал шакли, қизиқарли безаклари бўлган 50 дан зиёд самовар бор.

СУРАТДА: Альбинас Гвильдис ўз коллекцияси билан.

А. Дилис фотоси.

ГРУЗИЯ ССР. Потидаги С. Оржоникидзе номидаги кемасозлик ва кема ремонти заводининг коллективи «Колхида» кемаларини кўплаб ишлаб чиқаришга киришди. Сув ости қанотига эга бўлган янги кемани горькийлик конструкторлар яратишган.

СУРАТДА: янги «Колхида» кемаси синов вақтида ўзининг ажойиб сифатларини намойиш этмоқда.

С. Эдишерашвили фотоси, **ТАСС** фотохроникаси.

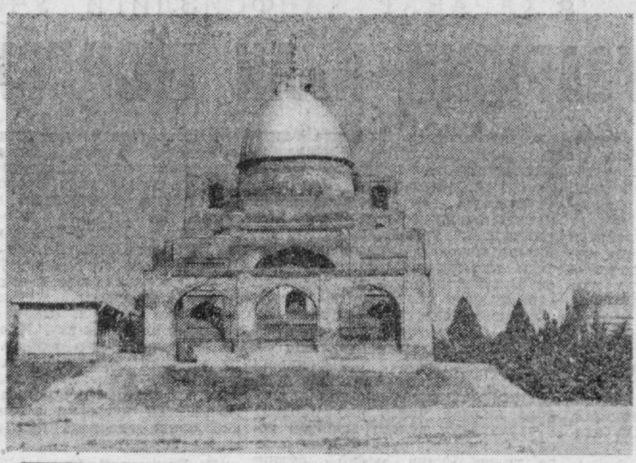

ТОШКЕНТНИНГ 2000 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ТАРИХДАН БИР ДУРДОНА

Қадим замонлардан, ҳатто ибтидоий жамият давридан бери марҳумни тупроққа дафн қилиш одати давом этиб келишидан тарих манбалари гувоҳлик беради. Мусулмон халқларида дастлаб қабр устига бирор тош қўйиш, иморат қуриш худбинлик белгиси ҳисобланиб, ман этилиб келинган. Лекин шунга қарамай, замонлар ўтиши билан диний урф-одатлар таъсирида қабрларнинг шакли ва қурилиши аста-секин, ўз-ўзидан ўзгара борди.

IX асрга келиб эса, Ислом дини таъсирида қабр устига тош қўйиш ёки «даҳма» қуриш одат тусига кира бошлади. Шу аср ўрталарига келиб, «халифалар шарафига» қабрлар устига мемориал бино — «мақбара» қуриш урфга кириб, ҳашаматли иморатлар тақлидида тараққий топиб борди. Мақбаралар асосан фан арбоблари, ҳукмдорлар, машҳур арбоблар ва бошқа асилзодаларнинг қабрлари устига қурилиб, улар «даҳма», «мақбара» каби номлар билан аталган.

Мовароуннаҳрда асосан IX асрдан бошлаб махсус мемориал бинолар — мақбаралар қурила бошлаган. Бундай мақбараларга мисол қилиб Тошкентдаги Шайх Хованд Таҳмур (Шайхантоҳур), Юнусхон, Қалдирғочбеги, Шайх Зайнуддин, Хўжа Аламбардор, Зангиота, Каффол Шоший ва бошқаларни олиш мумкин.

XVI аср тарихчиларининг ёзишича, Тошкент Шош вилоятида муҳим роль ўйнаган. Шу даврда Тошкент шаҳри равнақ топиб, фан, маданият, санъат, ҳунармандчилик ва савдо-сотиқ ишлари ривожлантирилган ҳамда Мовароуннаҳрнинг маданий марказларидан бирига айланган.

XVI асрнинг биринчи ярмига келиб Ўрта Осиёда, жумладан, Тошкентда катта қурилишлар авж олиб, масжидлар, мадрасалар, мақбаралар, карвонсаройлар, бозор ва расталар, шунга ўхшаш бир қанча монументал архитектура иншоотлари қурилади. Йирик-йирик комплекслар пайдо бўлиб, улар шаҳар кўркига кўрк қўшади.

976 йилда дин арбобларидан Ҳазрат Имом (Ҳастимом) номи билан машҳур бўлган Имом Абубакр Муҳаммад Каффол Шоший вафот этади. Орадан бир неча юз йил ўтгач, унинг кичик қабри устига 1541—1542 йилларда катта, ҳашаматли қилиб мақбара қурилади. Шундай қилиб, Мозорхон маҳалласидаги Ҳастимом қабристони комплексида янги бино пайдо бўлди. Бизнинг давримизга келиб бу комплексдан фақат Каффол Шоший мақбарасигина сақланиб қолган, холос.

Имом Абубакр Муҳаммад Каффол Шоший мақбараси Ўрта Осиё меъморчилигининг ноёб, XVI аср монументал архитектура ёдгорликларидан бири бўлиб, унинг тарҳи хоч (крест) шаклида қурилган, асосан икки хонадан, ўртада катта зиёратхонадан ва тўрда гўрхонадан иборат. Гўрхонада Каффол Шошийнинг қабри қўйилган, унинг ёнларига, зиёратхонага ва бош фасад ҳовлисига Шошийнинг қариндош-уруғлари ва авлодлари дафн этилган. Зиёратхонанинг ичи ўзига хос ишланган, кириладиган равоқли эшик, қиррали ва оддий токчалар тўрт томонда баланд, чуқур равоқлар усталик билан ишланган. Равоқлар устига кесик цилиндрсимон барабан ўрнатилиб, унинг устига икки қаватли баҳайбат гумбаз ўрнатилган.

Мураккаб барабан ва гумбазнинг поғона-поғона шаклида ишланганлиги архитектура элементларининг аниқ ва ўзаро мутаносиблиги мақбарани монументал мукаммаллаштиради, шакл беради.

Мақбаранинг бош фасади шимолга қаратиб, пештоқли қилиб сирланган пишиқ тўртбурчак шаклидаги (26х26х5 сантиметр) ғиштдан ганч қоришмасида қурилган. Пештоқнинг юқори қисми бузилиб кетган, бир неча бор таъмир этилиши натижасида ўзининг дастлабки кўринишини йўқотган. У ердаги кошинлар, безаклар сақланиб қолмаган. Пештоқ ва унинг икки ёнидаги пилон анъанавий услубда ишланган.

Кираверишдаги пештоқ эшиги тепасига арабча хат битилиб, бинонинг қурилган йили (1541—1542 йил), меъмор (Ғулом Ҳусайн) ва хаттот (котиб Қудрат) деб парчинлар билан ёзилган.

Орқа ва ён фасадлари безаксиз равоқли, ҳар хил қилиб сирланган пишиқ ғиштдан қурилган. Хоналар равоқли панжаралар билан ёритилади. Бинода Ўрта Осиё диний мақбаралари қурилишига хос анъанавий схема ва композицион ҳажм ўз ифодасини топган.

Шу кунларда Тошкент шаҳрининг 2000 йиллик тўйини ўтказишга зўр тайёргарлик кўриляпти. Шу муносабат билан Каффол Шоший мақбарасини таъмирлаш ишлари тўйга туҳфа сифатида планлаштирилган.

А. ЯҲЁЕВ,
Ўзбекистон маданий ёдгорликларни таъмирлаш илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш институтининг архитектори.

Ҳамшаҳарларимиз хизматида

БУЮРТМАЛАР ЗАВОДДА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ

Яқинда «Компрессор» заводи территориясида соатлар ва электр устаралар ремонт қилинадиган устахона очилди. Худди шу ернинг ўзида завод ишчилари тикув, кир ювиш ва чанг тозалагич машиналарини ремонт қилдириш учун буюртма беришлари мумкин. Бу янгилик ишчиларнинг қимматли вақтларини тежаш имконини беряпти.

Шунингдек, яқинда «Ўзбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчиларининг Тимирязев кўчасидаги ётоқхонасида маиший приборлар ремонт қилинадиган устахона ташкил этилди. Янги устахонада холодильниклар, кир ювиш машиналари каби мураккаб приборлар ремонтга қабул қилинади.

Шаҳар «Техсложбитприбор» ишлаб чиқариш бирлашмаси Тошкентдаги бошқа йирик корхоналарда ҳам ана шундай устахоналар ташкил этишни режалаштиряпти.

ШИНАМ САВДО ПАВИЛЬОНИ

Пойтахтимизнинг Пушкин кўчасидаги «Болалар дунёси» универсал магазини ёнида «Москва» гастроном-магазинига қарашли янги чиройли ойнаванд савдо павильони очилди. Харидорлар бу ердан турли сабзавотлар, мевалар ва тирик балиқ харид қилишлари мумкин.

Янги павильонда сотувчилар ва харидорлар учун қатор қулайликлар яратилган. Жумладан, электрон тарози, сабзавотлар сақланадиган махсус контейнерлар ўрнатилган. Балиқлар эса аквариумда сақланади.

Яқинда ана шундай савдо павильони Фрунзе районида очилди. Бу 27-гастроном-магазинга қарашли бўлиб, Шота Руставели ва Глинка кўчалари муюлишида қад кўтарган.

Келгусида Новомосковская кўчасида 23-гастроном-магазинга қарашли ҳамда Черданцев кўчасида 29-гастроном-магазинга қарашли юқоридаги каби шинам павильонлар қурилади.

ТО СПРАВКАЛАР БЮРОСИ

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Б. РУСТАМОВ: Мен маҳаллий аҳамиятга молик шахсий пенсионерман. Айтингчи, бизга ўхшаш пенсионерларга шаҳар пассажир автотранспортида бепул қатнаш ҳуқуқи берилганми?

Жавоб: Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг «Тошкент шаҳрида жамоат тартиби, ободонлаштириш ва санитария Қоидалари тўғрисида»ги 1981 йилнинг 25 июндаги қарорига мувофиқ қуйидагилар:

— Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари ва уч даражали Шуҳрат ордени кавалерлари — гувоҳномалари билан;

— СССР, Ўзбекистон ССР, Қорақалпоғистон АССР Олий Советлари, халқ депутатлари Тошкент шаҳар ва район Советларининг депутатлари — депутатлик гувоҳномалари билан;

— иттифоқ, республика ва маҳаллий аҳамиятга молик шахсий пенсионерлар — Ўзбекистон ССР автомобиль транспорти министрлиги берган гувоҳномалар билан;

— Улуғ Ватан уруши инвалидлари — социал таъминот органлари ёки ҳарбий комиссариатлар берган гувоҳномалар билан;

— инвалидлар — кўзи ожизлар — аъзолик билетини кўрсатиш билан;

— прокуратура органларининг терговчилари хизмат бурчларини бажараётганда — хизмат гувоҳномалари билан;

— милициянинг оддий ва раҳбар ходимлари — хизмат гувоҳномалари билан;

— суд ижрочилари — хизмат гувоҳномалари билан;

— муддатли ҳарбий хизматчилар;

— ҳайдовчилар ва кондукторлар — хизмат гувоҳномалари билан;

— Ўзбекистон ССР автомобиль транспорти министрлигининг пассажирлар ташиш бошқармаси, контрол-норматив бошқармаси ва ревизорлик хизмат ходимлари — автомобиль транспорти министрлиги гувоҳномалари билан;

— икки оёқсиз, икки оёғи фалаж инвалидлар, шунингдек, қўлсиз, оёқсиз инвалидлар;

— хизмат бурчини бажараётган почтальонлар шаҳар пассажир автотранспортида (таксидан ташқари) бепул ва имтиёзли қатнашга ҳақлидирлар.

* * *

Т. ҒУЛОМОВ: Газеталарда тез-тез «Жаҳон стандартлари даражасидаги маҳсулотлар» деган иборани учратиб тураман. Шу ибора нимани англатади?

Жавоб: Агар Ватанимизда ишлаб чиқарилган маҳсулот жаҳон практикасининг олий техник даражаси талабларига жавоб берса, шундай ҳолларда унга нисбатан «Жаҳон стандартлари даражасидаги маҳсулот» деган сўз ишлатилади. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши, Халқаро электртехника комиссияси стандартлари, стандартлаш бўйича Халқаро ташкилот энг муҳим халқаро стандартлар деб ҳисобланади.

* * *

Р. СОБИРОВ: Мен мебелсозлик касбини эгалламоқчи эдим. Шу хусусда қаерга мурожаат қилсам бўлади?

Жавоб: Йўлдош-шаҳар Сергелида 140-ўрта ҳунар-техника билим юрти бор. Ана шу ерда мебелсозлар тайёрланади. Бу ҳунар-техника билим юртининг бу ерда жойлашишига сабаб, Сергелида бир қанча мебель корхоналари комплекси ишлаб турибди. Ана шу нарса бу ернинг ўзида юксак малакали мутахассислар тайёрлаш имконини беради. Билим юртидаги машғулотларни тажрибали педагоглар олиб боришади.

• *Кўргазма залларида*

Пабло Пикассога бағишланади

Жаҳон тасвирий санъатининг буюк намояндаларидан бири, француз рассоми Пабло Пикассонинг мислсиз ижодига бутун мамлакатларнинг халқлари катта ҳурмат билан қарашади. Бизнинг мамлакатимизда ҳам буюк рассом ижоди намуналаридан ташкил топган кўргазмалар чинакам санъат байрамига айланади. Совет кишилари Пабло Пикассо асарларини ҳамиша эъзозлаб келишган.

Буюк рассом ўз полотноларида тинчлик ва инсонпарварлик ғояларини тараннум этади, мусаввирнинг диққат марказида инсоният дарди асосий ўрин эгаллайди.

Шу кунларда барча совет кишилари Пабло Пикассо туғилган куннинг 100 йиллигини буюк рассомга катта ҳурмат билан нишонлашмоқда. Учрашувлар, кечалар ўтказилмоқда, унинг ижодига бағишланган кўргазмалар ташкил қилинмоқда.

Ана шундай кўргазмалардан бири А. Навоий номидаги республика Давлат кутубхонасида очилди. «Планета бахт-саодати ва тинчлик курашчиси» деб номланган ушбу кўргазмада элликка яқин экспонат намойиш қилинмоқда.

Буюк мусаввир ижодига бағишланган альбом, унинг асарлари, репродукциялари, санъатшуносларнинг рассом ижоди ҳақидаги монографиялар ва китоблар ташрифчиларда Пабло Пикассо ҳаёти ва ижоди ҳақида ёрқин тасаввур беради.

СОВЕТ ТУРМУШ ТАРЗИ

КАТТА ОИЛА

— Гарчи 1945 йилнинг баҳорида уруш тугаган бўлса ҳам, осойишта ҳаёт бошланганлигига кишининг ишонгиси келмасди. Наҳот эндиликда болаларинг, уларнинг келгуси тўғрисида тинч-ҳотиржам ҳаёл сура олсанг. Мен ёшликданоқ кўп болали она бўлишни, фарзандларимнинг ҳамиша бахтиёр бўлишларини истар эдим. Келажагим ҳам худди орзу қилганимдек бўлди. Ўн бир фарзандни тарбиялаб вояга етказдим. Ҳозир чевараларимни кўриб қувнайман, улар билан бирга бўлсам худди ўзимни ҳали жуда ҳам ёшдек ҳис этаман.

Пошша жилмайиб қўйди. Унинг оиласида 175 киши бор. Келинлар, куёвлар, набира ва аваралар.

Улар кўпинча байрам кунларида ёки Оллоберган отанинг ва Пошша холанинг туғилган кунларида бир жойга тўпланишади. Ана шундай пайтларда Ўзбекистоннинг Урганч шаҳрида яшовчи бу хонадонда худди байрам қиёфаси касб этади.

Оллоберган ота 81 ёшда. Пошша хола эса 74 баҳорни кўрди. Уларнинг олтин тўйлари орқада қолди. Болалар ҳам катта бўлишди.

Орқангга қарашга улгурмасдан йиллар ўтиб кетяпти. Лекин ўтмиш хотиралари эса ҳеч қачон эскирмайди. Ҳамиша ёдингда сақланиб қолади.

20-йиллар. Қизилқум ва Қорақумда босмачилар тўдасини тугатиш бўйича ташкил қилинган биринчи кўнгилли отлиқ отряди жанговар сафда шай бўлиб турарди. Революциянинг биринчи кунларида Совет ҳокимиятининг ёвуз душманлари уни бўғиб ташлашга аҳд қилгач эдилар.

— Босмачилар барча жирканч ишларга тайёр эдилар. Шунинг учун ҳам улар бизнинг хотирамизда ёрқин сақланиб қолган, — дейди Оллоберган ота.

Оллоберган Курьёзов ва Мамажон Ёқубовлар биргаликда босмачиларга қарши жанг қилишди. 30-йилларнинг ўртасига кириб Хоразм области босмачи тўдаларидан озод этилди. Бу икки жанговар ўртоқ ўша йиллардаёқ бир-бирлари билан ака-укалардек қадрдон бўлиб қолишганди. Уларнинг болалари бир-бирлари билан қовушдилар. Оллоберган отанинг ўғли Икром ва Мамажон аканинг қизи Сафаргуллар бир ёстиққа бош қўйишди.

Ҳаммаси орқада қолди. Жумладан, Қорақум саҳросидаги даҳшатли жанглар (Жунайдхон беш минг отлиққа эга эди) ва бошқалар ҳам.

Пошша ва Оллоберганнинг барча болалари юқори маълумот олишди. Улар орасида инженерлар, архитектор, партия ходимлари бор. Ота-она болаларини билимли кишилар бўлиб етишишини хоҳларди. Болалар ҳам уларнинг орзуларини амалга оширишди.

Пошша билан Оллоберган 1928 йилда танишишган эди. Ўшанда Оллоберган 15 та отлиқ аскар билан Гужа қишлоғида Раим босмачи тўдалари қолдиқларини қиришда қатнашаётган эди. Худди шу ерда Оллоберган ўзининг турмуш ўртоғи билан танишди.

— У разведкачи эди, — дейди Курьёзов.

— Унинг бир комсомол дугонасини босмачилар қаттиқ қийнаб ўлдиришди, — дейди у сўзида давом этиб. — Кўмиш маросимида Пошша унинг учун босмачилардан ўч олишга қасамёд этган эди. Ўшанда у эндигина йигирма ёшга тўлган эди. Пошшанинг бу мардоналиги ҳаммамизни ҳайратга солди. Мен уни севиб қолдим. Ҳозир ҳам уни севаман.

(АПН)

• ҲАРАКАТ ХАВФСИЗЛИГИ УЧУН

ҚОИДАБУЗАРНИНГ ЙЎЛИ ТЎСИЛСИН

Қиш яқин. Бу даврда транспорт воситаларининг йўлларда нормал ҳаракат қилишини, уларнинг хавфсизлигини таъминлаш, шаҳримиздаги автомобиль хўжаликлари ва корхоналарда меҳнат қилаётган шоферлар коллективи ўртасида йўл ҳаракатига оид тушунтириш ишларини атрофлича олиб бориш шу куннинг муҳим вазифаларидан ҳисобланади. Бу профилактик тадбир шунинг учун ҳам муҳимки, ҳозирги пахта йиғим-терimining долзарб палласида шаҳарликларнинг оммавий равишда пахта далаларига ҳашарга олиб чиқилишида йўл ҳаракати қоидаларига оғишмай, қатъий амал қилиш алоҳида аҳамият касб этади.

Шаҳримизнинг ҳамма меҳнат коллективлари қатори Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети Ички ишлар бошқармаси Давлат автомобиль инспекцияси бошқармасининг ходимлари ҳам қиш даврида йўлларда транспорт воситалари ва пиёдалар ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш борасида катта ва пухта тайёргарлик кўришди. Бу тайёргарлик шу йил 1 октябрдан 31 октябргача Иттифоқимизнинг ҳамма шаҳарларида ўтказилаётган кузги йўл ҳаракати хавфсизлиги кўригида янада такомиллашди. Чунки, Бутуниттифоқ кузги йўл ҳаракати хавфсизлиги кўриги унинг бевосита қатнашчилари бўлган транспорт воситаларини бошқарувчилар ҳамда пиёдаларнинг қоида бузишлари сабабли йўл транспорт ҳодисалари келиб чиқишининг олдини олиш, йўл ҳаракати хавфсизлиги даражасини янада ошириш мақсадида ўтказилмоқда.

Кўрикнинг ўз олдига қўйган асосий мақсади— йўл ҳаракати қатнашчиларининг белгиланган тезликни ошириш, спиртли ичимлик ичиб транспортни бошқариш, светофор сигналларига риоя қилмаслик, гражданларнинг кўчаларнинг пиёдалар учун ўтиш жойи бўлмаган еридан кесиб ўтишлари каби йўл ҳаракати қоидаларини қўпол равишда бузишларининг олдини олиш ва бартараф этишдан иборатдир.

Давлат автомобиль инспекциясининг ходимлари кўрикка тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш даврида ҳар сафаргидек, бу гал ҳам кенг жамоатчилик ўртасида, автотранспорт хўжаликлари, корхоналар ташкилотлар ва муассасаларнинг оддий ҳайдовчилари, инженер-техник ходимлари ўртасида бўлиб, улар билан Бутуниттифоқ кузги йўл ҳаракат хавфсизлигини ўтказишдан мақсад нимадан иборат, ойлик давомида нималарга эътибор бериш кераклиги, қиш мавсумида, ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш, аварияга ва қоида бузишликка йўл қўймаслик тадбирларини белгилаш ва амалга ошириш тўғрисида суҳбатлар ўтказишди, қизиқарли савол-жавоб кечалари уюштирилди. Шаҳар кўчаларига кўрикдан хабардор қилувчи панно ва плакатлар ўрнатилди.

Ҳаракат хавфсизлиги ойлиги давомида Давлат автоинспекцияси ходимлари жамоатчилик, штатсиз автоинспекторлар ёрдамида шаҳримизнинг серқатнов кўчалари, чорраҳалар ва пиёдалар ўтиш жойларида бир қатор рейдлар ўтказишди. Бу тадбирларнинг амалга оширилиши кўрикни кўнгилдагидек ўтказишда олдга қўйилган мақсадга эришишда ўз аксини топмоқда. Шаҳримиз аҳолиси Бутуниттифоқ йўл ҳаракати хавфсизлиги кўрикларида фаол қатнашиб келаётганликлари туфайли йўл ҳаракати қоидаларининг қўпол равишда бузилиши — тезликни ошириш, машинани спиртли ичимлик ичиб ҳайдаш, светофор тақиқловчи сигналларига риоя қилмай ўтиш, пиёдаларнинг кўчанинг дуч келган жойидан кесиб ўтишлари, бунинг натижасида ҳалок бўлиш, майиб бўлиш каби кўнгилсиз ҳодисаларнинг келиб чиқиши камайди.

Фактларга мурожаат қилсак 1981 йилнинг тўққиз ойи мобайнида ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан тасодифлар камайганлигининг гувоҳи бўламиз. Лекин 9 ойда бўлиб ўтган 1058 та тасодифнинг 609 таси ёки 52 проценти ҳайдовчиларнинг айби билан содир бўлган. Аварияларо даражаси ортиб бораётганлигининг асосий сабабларидан бири — транспорт ҳайдовчиларнинг белгиланган тезликка риоя қилмасликларидир. Йил бошидан буён тезликни оширганлик сабабли содир бўлган 138 та авария натижасида 34 киши ҳаётдан кўз юмган, 157 киши жароҳатланган.

Тезликни оширганлик каби транспорт воситаларини спиртли ичимлик ичиб бошқариш, ҳаракат сафига риоя қилмаслик, яъни қувиб ўтиш, чорраҳалардан ўтишда светофор чироқларига риоя қилмаслик ҳам шундай кўнгилсиз оқибатларга олиб келяпти. Шу даврда йўл ҳаракати қоидаларининг қувиб ўтиш бандини бузганлик учун 19 та тасодиф содир бўлди. Бунинг натижасида 2 киши ҳалок бўлди, 25 киши жароҳатланди. Чорраҳалардан светофорнинг тақиқловчи сигналларига риоя қилмай ўтиш оқибатида 80 та авария бўлган. Бундан 4 киши вафот этган ва 123 киши жароҳатланган. Спиртли ичимлик ичиб транспортни бошқарганлиги сабабли 90 та тасодиф содир бўлди. Оқибат натижада 9 киши ҳалок бўлди ва 117 киши жароҳатланди ва ҳоказо. Шуниси ажабланарлики, ҳайдовчилар айби билан содир бўлган йўл транспорт ҳодисалари умумий сонининг 23 проценти йўл ҳаракати қоидаларида белгиланган ҳаракат тезлигини ошириш натижасида келиб чиққан.

Бутуниттифоқ кузги йўл ҳаракат хавфсизлиги кўриги шаҳримизда қандай олиб борилаётганлигини, унинг қатнашчилари бўлган транспорт воситаларини бошқарувчилар ва гражданлар ҳаракат хавфсизлиги қоидаларига қандай риоя қилаётганликларини билиш мақсадида ўтказилган навбатдаги рейдимизда қуйидагиларнинг гувоҳи бўлдик. Рейдда шаҳримиздаги 6-таксопарк ҳаракат хавфсизлиги бўйича инженер В. А. Черенцев раҳбарлигидаги жамоатчи автоинспекторлар, шунингдек 6-таксопарк оталиққа олган 221-ўрта мактабнинг «Светофор» кўрик-конкурси ғолиби бўлиб чиққан 7-синф ўқувчилари қатнашдилар.

Пушкин ва Якуб Колас кўчалари кесишган чорраҳадаги пост. Бу кенг, энг серқатнов кўча ва унинг чорраҳаларида давомсиз келаётган транспорт воситаларини бошқариш мушкул. Постда турган милиция лейтенанти Йўлдошбой Ботировнинг бутун диққат-эътибори қаторни бузаётган, унга чап бериб йўл бўлмаган кўчага бурилаётган, светофор чироғига риоя қилмаётган шоферни тезда пайқаб олиш, аварияга йўл қўймасликка қаратилган...

И. Ботиров Я. Колас кўчасидан чиқиб Революция хиёбони томон бурилаётган 52— 19 ТНС номерли ГАЗ— 24 маркали машина шофёрига сирли таёқчаси билан ишора қилди. Машина кўприк устида тўхташга мажбур бўлди. Лейтенант ўзини таништириб, шофердан ҳужжат талаб қилди.

— Нима учун ўнгга эмас, балки чап томонга бурилдингиз? Ахир йўл йўқ, деб белги осиб қўйилган-ку!

— Кўрмабман, кечиринг!

Бу кечириб бўлмайдиган ҳол. Шунинг учун «Узбекгидроэнергострой» шофери В. Н. Костинга 5 сўмни давлат кассасига тўлаб келиш учун жарима қоғози ёзиб берилди. 2105 маркали 67— 44 ТШХ номерли «Жигули» эгаси З. Саримсоқов ҳам шундай қоида бузди.

5-таксопаркнинг 73 —75 ТНМ номерли машинасини ҳайдовчи Бахтиёр Қорабоев чорраҳадан светофорнинг қизил чироғи остида ўтганда тўхтатилди. Б. Қорабоев айбига иқрор бўлди, моторни янгилаб ишга тушганлигига беш кун бўлганини баҳона қилди. Унга ҳам жарима солинди. 7-таксопаркнинг 57 — 32 ТНП номерли машинасини бошқарувчи Баҳодир Иноятов Пушкин кўчасидан Я. Колас кўчасига бурилаётган пайтда тўхтатилди. У қоидани бузганлиги учун шоферлик гувоҳномаси олинди ва шаҳар автоинспекциясининг комиссиясига топширилди. 6-пиво заводи шофери Н. С. Серебряков ҳам ГАЗ—53 юк машинасида қоидани бузди...

Пушкин майдонида, Олий партия мактаби яқинида тезликни ошираётганларни кузатдик. Олий партия мактаби билан Салор кўприги ўртасида икки жойга 40 километр тезликда юриш кераклиги тўғрисида белги осилган. Шунга қарамай экскаватор заводининг шофери 95— 35 ТНФ номерли «Запорожец» машинаси тезлигини ошириб келаётир. Шунингдек, «Эталон» заводининг 7 йиллик иш стажига эга бўлган шофери А. Ғ. Тўлаганов ИЖ— 2515 маркали 41—89 ТНС номерли машинани; йўл қурилиши министрлигининг 12-автотранспорт корхонаси гараж бошлиғи В. Ф. Пономарев «Москвич—412» маркали 79—90 ТНХ номерли машинасини белгиланган тезликдан ошириб ҳайдаб келаётганда тўхтатилди ва уларга танбеҳ берилди. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Булар шаҳримизда олиб борилаётган Бутуниттифоқ кузги йўл ҳаракати хавфсизлиги кўригининг бевосита қатнашчилари бўла туриб, қоидани бузишмоқда. Бундай қоидабузарларга мустаҳкам ғов ўрнатиш керак. Токи транспорт кўнгилсиз ҳодисаларининг кескин камайишига эришайлик.

Ҳ. МИРЗАЕВ,
Тошкент шаҳар Давлат автоинспекцияси бошқармаси агитация-пропаганда бўлимининг инспектори, милиция лейтенанти.

А. ОБИДХЎЖАЕВ,
«Тошкент оқшоми» мухбири.

* * *

СУРАТДА: Шаҳримизнинг Пушкин ва Я. Колас кўчалари чорраҳасидаги постда турувчи милиция лейтенанти И. Ботиров йўл ҳаракати қоидасини бузганлиги учун такси шоферини огоҳлантирмоқда.

Х. Мирзакаримов фотоси.

КУРАШ ҚИЗҒИН БЎЛДИ

Яқинда Урганчда ниҳоясига етган классик кураш бўйича Ўзбекистон шахсий чемпионатида республиканинг спорт жамиятлари ва турли идораларидан тўққизта коллектив иштирок этди. 144 курашчи кучлилик ва чаққонлик, усуллар қўлланиш техникаси соҳасида беллашдилар. Ўн нафар янги ғолибнинг ҳаммаси биринчи марта юксак унвонга эришди. Вазн категорияси тартибида тошкентлик спортчилардан Владимир Маргоев (АСК), Рашид Нуриддинов («Локомотив»), Виталий Ким («Меҳнат»), Аркадий Ким («Спартак»), Владимир Андреев («Пахтакор», Тошкент области), Сергей Куделя («Буревестник», Тошкент), Самарқандлик армиячи Акром Абсаломов, Борис Эйзенштейн («Меҳнат резервлари», Бухоро), Станислав Гризунко («Динамо», Тошкент), Али Аладинов («Буревестник», Фарғона), ана шундай натижага сазовор бўлдилар.

Барча ғолиблар СССР спорт мастери нормативини бажарибгина қолмасдан, Совет Иттифоқи Қаҳрамони, генерал Собир Раҳимов хотираси совринн учун ўтказиладиган Бутуниттифоқ турнирида қатнашиш ҳуқуқини ҳам қўлга киритдилар. Бу турнир шу йилнинг 29 октябридан 3 ноябригача Тошкентда ўтказилади.

(ЎзТАГ).

ҲАР ТЎҒРИДА

Шамол ҳалақит берди

Ноқулай об-ҳаво шароитлари дунёдаги энг баланд Эверест чўққисини Америка альпинистларининг забт этишига яна ҳалақит берди. Шиддатли шамол эсганлиги сабабли экспедициянинг тўрт қатнашчиси 7.750 метр баландликка кўтарилгандан кейин чўққига чиқишни тўхтатишга мажбур бўлди.

Бу— Америка альпинистларининг Эверест чўққисини забт этиш йўлидаги учинчи муваффақиятсиз уринишидир.

Жаҳон бўйлаб саёҳат

Брумфильд шаҳридан (Колорадо штати) америкалик Поль ва Эдди Уистллар бир моторли самолётда жаҳон бўйлаб саёҳатга жўнаб кетишди. Улар ер шари атрофини етти куну 13 соат ва 13 минутдан ҳам камроқ вақт ичида айланиб учиб рекорд қўйиш ниятидадир. 50 яшар ака-ука Колорадо штатига келгуси ҳафтанинг душанба куни қайтиб келишни мўлжалламоқда. Улар танлаб олган 37 минг километрдан кўпроқ узунликдаги маршрутда ёнилғи олиш учун Азор оролларида, Португалияда, Грецияда, Бирлашган Араб амирликларида, Шри Ланкада, Гуамада 11 марта қўниш кўзда тутилади.

Бу — америкалик Р. Маклестон бир моторли самолётда 1977 йилда қўйган рекорддан ака-ука Уистлларнинг ўзиб кетиш йўлидаги иккинчи уринишидир. Биринчи уриниш ўтган йилнинг ноябрида муваффақиятсиз тугаган эди.

Эҳтиёт бўлинг, буғулар

Ўрмон ҳайвонлари айниқса буғулар Швецияда транспорт ҳаракати тўқнашувларининг асосий айбдорлари ҳисобланишади. Сўнгги ўн йил мобайнида автомобиль ва темир йўлларда ҳайвонлар билан транспорт тўқнашуви олти марта кўпайди. Мамлакатда содир бўлаётган транспорт авариясининг учдан бир қисмига буғулар сабаб бўлмоқда. Баъзи вилоятларда бу кўрсаткич 60—65 процентни ташкил этади. Ҳар йили ҳайвонлар айби билан ўн, ўн беш киши ҳаётдан кўз юмяпти, 600 дан ортиқ одам эса оғир ярадор бўлмоқда. Маҳаллий давлат вакилларининг бу борада қўллаётган тадбирлари ҳамон ҳеч қандай натижа бермаяпти.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

ҲУРМАТЛИ ПАССАЖИРЛАР!

СИЗЛАРГА ЭЛЕКТР ТРАНСПОРТИ ХИЗМАТИ КЎРСАТИШ СИФАТИНИ ОШИРИШ КЎП ЖИҲАТДАН ТРАНСПОРТДА ЮРГАНЛИК УЧУН ТЎЛА ҲАҚ ТЎЛАНИШИГА БОҒЛИҚ.

Трамвай ёки троллейбусдан фойдаланар экансиз, ҳақини ўз вақтида тўланг, сотиб олинган абонемент билетларини компостер қилинг, пассажирлар ва ҳайдовчига ойлик, квартал йўл карточкаларингизни кўрсатинг.

Транспортда билет олмасдан юрганлик ёки юк учун ҳақ тўламаганлик учун 1 сўм жарима солинади.

Ҳаракат хавфсизлиги даражасини ошириш мақсадида ҳайдовчини билет олишда, пул майдалашда чалғитманг.

Бир-бирингизни пул, билет узатишда безовта қилманг.

Абонемент билетларини, ойлиқ ва квартал йўл юриш карточкаларини транспортга чиқмасдан олдин харид қилинг. Шаҳардаги ҳамма савдо тармоқларида, махсус киоскаларда, умумий овқатланиш ва маиший хизмат кўрсатиш пунктларида, алоқа бўлимлари ва омонат кассаларида, аптекалар ва кинотеатрларда ана шундай транспортда юриш билетлари сотилмоқда.

ТРАМВАЙ-ТРОЛЛЕЙБУС ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАСИ.

САМАРҚАНДДАГИ 8-МАРТ НОМЛИ ТИКУВ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИДА ТАЙЁРЛАНГАН

ҚУЛАЙ ВА ЕНГИЛ МОДАЛИ КУРТКАЛАРНИ

СИЗ ШУ ЙИЛ 27 ОКТЯБРДАН 31 ОКТЯБРГАЧА «ЎЗБЕКИСТОН» САВДО БИРЛАШМАСИНИНГ 1-ФИРМА МАГАЗИНИДАН СОТИБ ОЛИШИНГИЗ МУМКИН.

Плашчбоп капрон матодан «лаке» уқа тутилган куртка кийишда енгил, ғижимланмайди, яхши тозаланади ва ювилади.

Унинг ҳар томонлама қулайлиги Мода—81 принципининг асосларидан биридир.

Куртка бир вақтда шимга, юбкага, сарафанга, кўйлакка ярашиб тушади.

ЭРКАКЛАР ВА АЁЛЛАР КУРТКАЛАРИ САВДО-КЎРГАЗМАСИГА МАРҲАМАТ!

Магазин адреси: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 18-уй (1, 2, 4, 8, 18-троллейбуслар; 7, 8, 11, 16-трамвайлар; 14, 28, 64-65-автобусларнинг «Пахтакор» метро станцияси).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ЕНГИЛ САНОАТ МИНИСТРЛИГИНИНГ

МАРКАЗИЙ ЛОЙИҲА-КОНСТРУКТОРЛИК ВА ТЕХНОЛОГИЯ БЮРОСИ.

Ю. А. ГАГАРИН НОМЛИ ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ ТЕХНИКУМИ

техникумнинг кундузги ва кечки бўлимларига

кириш учун

ПУЛЛИК КУНДУЗГИ ТАЙЁРЛОВ КУРСЛАРИГА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШНИ ДАВОМ ЭТТИРМОҚДА

Курсларга 8— 10 синф ҳажмида маълумотлилар, шунингдек, кундузги мактабларнинг 8— 10 синф ўқувчилари қабул қилинади.

Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Ўқиш муддати 6 ой.

Машғулотлар 1 декабрда бошланади.

Курсларга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этишлари лозим: техникум директори номига ариза, маълумоти тўғрисида ҳужжат (асли), кундузги мактабларнинг ўқувчилари ўқиш жойидан справка топширадилар.

Ҳужжатлар ҳар куни соат 10.00 дан 17.00 гача 11-хонада қабул қилинади.

Маълумотлар олиш учун ушбу адресга мурожаат этилсин: Тошкент шаҳри, Куйбишев кўчаси, 12-уй. Телефон 33-10-58.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими Давлат комитети

206-ШАҲАР ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

қуйидаги ихтисослар бўйича

1981—1982 ЎҚУВ ЙИЛИГА

ҚЎШИМЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

АВТОКРАН МАШИНИСТИ («С» категорияли, шофёрлик ҳуқуқи билан бирга).

Билим юртига 8—10 синф ҳажмида маълумотли, Совет Армияси сафидан запасга бўшатилган йигитлар қабул қилинадилар.

Ўқиш даврида ўқувчиларга ойига 30 сўм стипендия ҳамда ишлаб чиқариш давридаги иш ҳақининг 50 проценти тўланади.

Билим юртини битириб чиққанлар В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига ишга юборилади.

Ўқиш муддати—бир йил.

Машғулотлар—15 октябрдан бошланади.

Бизнинг адрес: 700128, Тошкент шаҳар, Октябрь район, Ҳуршид кўчаси, 83-уй (10, 23, 27-трамвайлар, 10-троллейбус, 48-автобуснинг «Лабзак» бекати). Телефон 41-38—22.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА— 27/X да **Ун учинчи раис,** 28/X да **Келинлар қўзғолони,** 29/X да **Кузнинг биринчи куни.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА—28/X да **Олифта,** 29/X да **Хизматингизга тайёрмиз.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — ЯНГИ ПРОГРАММА. «ПРОМЕТЕЙ» цирк спектаклининг премьераси.

КИНО

27 ОКТЯБРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«СИЗНИНГ БИЛЕТИНГИЗ» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«УЧИНЧИ ЙЎЛ ЙЎҚ» — **Искра** (17, 20.00).

«ДОВУЛЛАРДА ТУҒИЛГАН»— **Лисунов номли** (тоқ соатларда).

28 ОКТЯБРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«МАКСИМАЛИСТЛАР» — **Нукус.**

«СИЗНИНГ БИЛЕТИНГИЗ» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«УЧИНЧИ ЙЎЛ ЙЎҚ»— **Искра** (17, 20.00).

«НАЗОРАТ ЧИЗИҒИ» — **Лисунов номли** (тоқ соатларда).

ОБУНАЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

1982 йил январидан бошлаб ЯНГИ ОММАВИЙ-СИЁСИЙ ВА АДАБИЙ-БАДИИЙ

«ЁШЛИК»

ЖУРНАЛИ

ЎЗБЕК ТИЛИДА ЧИҚАРИЛАДИ

Нашр индекси 75241, бир йилда 12 сон чиқади.

Обуна баҳоси бир йилга—6 сўм.

Обуна «Союзпечать» агентликларида, алоқа бўлимларида ва иш ҳамда ўқиш жойидаги жамоатчи матбуот тарқатувчилар томонидан қабул қилинади.

Ўзбекистон ССР Алоқа министрлигининг «СОЮЗПЕЧАТЬ» бошқармаси.

«Главташкентстрой»нинг

ЎҚУВ КОМБИНАТИ

минорали кранларнинг машинистларини тайёрлайдиган

КУРСЛАРГА

ҚАБУЛ

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

КУРСЛАРГА 18 ЁШДАН БОШЛАБ ЙИГИТЛАР ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

Курслар кундузги бўлиб, 75 сўмдан степендия тўланади.

Ўқиш муддати—4 ярим ой бўлиб, рус тилида олиб борилади.

Ёлғиз кишиларга шинам ётоқхоналардан жой берилади ва Тошкент шаҳрига прописка қилинади.

Машғулотлар группалар комплектлангандан сўнг бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, 96-алоқа бўлими, Оқтепа майдони, Ғ. Ғулом кўчаси, 6-уй.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

27 ОКТЯБРЬ—СЕШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.05 Октябрь революцияси номли Москва музика билим юрти тембрли баянлар оркестрининг концерти. 18.30 «Жасорат». Тула мудофаасининг 40 йиллигига. 19.00 «Қувноқ нотачалар». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Фан оламида». 20.00 СССР халқ артисти А. Соловьяненко М. Глинка романсларини ижро этади. 20.15 «Америка фожиаси». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. Т. Драйзернинг шу номли романи асосида. 1-қисм. 21.30 «Время». 22.05 «Дўстларимиз чеҳраси». 22.50 «Дунё воқеалари». 23.05 А. Михайлов раҳбарлигидаги Марказий телевидение ва Бутуниттифоқ радиоси симфоник ва эстрада куйлари оркестрининг концерти.

Марказий телевидениенинг тўртинчи программаси.

19.30 «Қишлоқ янгиликлари». 20.30 ССР Иттифоқи Давлат академик симфоник оркестрининг концерти. 21.15 «Тунингиз ҳайрли бўлсин, кичкинтойлар». «Сеҳрли экран». 21.30 «Время». 22.05 Ўсмирлар ўртасида футбол бўйича Европа чемпионати. СССР— ЧССР терма командалари. Тбилисидан олиб кўрсатилади.

Узбекистон телевидениесининг программалари

I

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Сўз кетидан сўз келар». Мактабгача ёшдаги болаларни рус тилида сўзлашишга ўргатиш (такрорий). 18.25 Мактаб ўқувчилари учун «Камалак». 18.55 «Ҳаёт сенсиз давом этаверади». Алла Пугачёва ижросида концерт номери. 19.00 «Экономика тежамли бўлиши керак». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 Йўл ҳаракати хавфсизлиги Бутуниттифоқ кузги кўриги. «Диққат, йўлда болалар!». Телефильм. 19.55 Хотин-қизлар командалари ўртасида чим устида хоккей бўйича СССР чемпионати. «Связист» (Олмаота) — «Андижанка» (26 октябрда ёзиб олинган репортаж). 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбекистон композиторларининг VIII съезди олдидан. Т. Жалилов номли хизмат кўрсатган Давлат халқ чолғу оркестри ижросида Ўзбекистон композиторларининг янги асарлари. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Хирмонингизга барака». 22.20 «Қўқон воқеаси». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия. 23.35 Кўрсатувлар программаси.

II

18.05 Кўрсатувлар программаси. 18.10 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Биз—80-йиллар комсомоллари». 18.40 Реклама. 19.00 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Химия. 20.00 Янгиликлар. 20.20 Ўқитувчи экрани. География ўқитувчисининг ўз малакасини ошириши (рус.). 20.50 «Уч монолог». Телефильм. 21.00 Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. Совет жамиятининг социал ривожланиши ва маданияти. 21.30 МТ IV.

28 ОКТЯБРЬ — ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 Эрталабки гимнастика. 10.05 «Америка фожиаси». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 1-қисм. 11.20 «Биз билан бирга, худди биздек, биздан ҳам яхшироқ бажар». ГДРдан олиб кўрсатилади. 12.10 «Дивногория». Телевизион ҳужжатли фильм. 12.40 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 Ереванда ўтказилган IX Бутуниттифоқ телевизион фильмлар фестивалида совриn олган ҳужжатли фильмлар программаси. 16.15 «Жонажон табиат». 16.35 «Горнчилар, қаердасиз!». 17.05 «Объектив». 17.40 А. Хачатурян. Москва Давлат симфоник оркестри «Спартак» балетига ёзилган куйлардан парчалар ижро этади.

18.00 «Биз БАМни қурямиз». 18.30 «Етти оға-инилар». Мультфильм. 18.45 «Алкоголизм». Врач суҳбатлари. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Трактор» — МАСК. Челябинскдан олиб кўрсатилади. 21.30 «Время». 22.30 футбол бўйича жаҳон чемпионатининг саралаш ўйинлари. СССР — ЧССР терма командалари. Тбилисидан олиб кўрсатилади. 24.00 «Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг тўртинчи программаси

9.00 «Время». 9.45 ва 16.40 «Талғатнинг юксак осмони». Ҳужжатли фильм. 10.05 ва 12.05 Немис тили. 10.35 ва 11.35 География. 7-синф. СССР денгизлари. 11.05 «Ҳунар-техника билим юртларида нимага ва қандай қилиб ўргатишади?». Ғаллакорлар. 12.40 Умумий биология. 9-синф. Ирсият ва ўзгарувчанлик. 13.10 Ота-оналар. Сизлар учун. 13.40 Сенинг ленинча кутубхонанг. «Ёшлар союзларининг вазифалари». 14.50 Тарих. 6-синф. Ўрта аср шаҳрида. 15.20 Табиатшунослик. 2-синф. Кузда колхозда. 15.40 Совет драматургиясида меҳнат мавзуи.

19.30 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 20.30 «Халқаро панорама». 21.15 «Тунингиз ҳайрли бўлсин, кичкинтойлар». «Сеҳрли экран». 21.30 «Время». 22.05 «Биринчи қиз». Бадиий фильм. 23.10 Марказий телевидение ва Бутуниттифоқ радиоси рус халқ чолғу академик оркестрининг концерти.

Узбекистон телевидениесининг программалари

I

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 Физика. Товуш ҳодисалари. 12.00 Ҳужжатли кино экрани. 12.30 Физика. Товуш ҳодисалари (рус.). 13.00 «Замандаc». Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кўрсатув (қозоқ тилида). 13.50 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Олий математика.

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Зонтик». Мультфильм. 18.10 «Ёш куч». Мактаб ўқувчилари учун спорт кўрсатуви. 18.40 «Халқ ижоди». Хазратқул Худойберди ўғли. 19.10 КПСС XXVI съезди қарорлари— ҳаётга. «Мусобақа— омма ижоди». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Совет Ўзбекистони композиторлари». Александр Берлин (рус.). 20.30 «Ахборот». 20.50 СССР халқ артисти С. Қобулова, Ўзбекистон ССР халқ артистлари Б. Давидова, О. Алимахсумов ва О. Ҳотамов иштирокида концерт. 21.30 Москва «Время». 22.30 «Қўқон воқеаси». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия. 23.35 «Бугун оламда нима гап?». Халқаро аҳвол кундалиги. 23.50 Кўрсатувлар программаси.

II

18.05 Кўрсатувлар программаси. 18.10 «Вақт фақат пулгина эмас». Телефильм. 18.30 Ўқитувчи экрани. Биология дарсларида КПСС XXVI съезди материалларини ўрганиш. 19.00 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Физика. 20.00 Янгиликлар. 20.20 «Партиянинг жанговар ёрдамчиси». 20.50 «Ер остидан суғориш». Телефильм. 21.00 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Француз тили. 21.30 МТ. IV.

4 бет. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент — ГСП, Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар: партия турмуши —32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83 совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19. фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот—33-28-95, спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-55-32: хатлар — 33-29-70: эълонлар бўлими —33-81-42: нашриёт диспетчери 32-78-94: нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

27 ОКТЯБРЬ, 1981 й. Р— 03273 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. В-2524. Индекс 64691. 6